

ภาคผนวก

ร่างกฎหมายประกอบการสัมมนาวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๐

ร่างพระราชบัญญัติ

การรับตั้งครรรค์แทน

พ.ศ.

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการรับตั้งครรรค์แทน

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการรับตั้งครรรค์แทน พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่ วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"การรับตั้งครรรค์แทน" หมายความว่า การที่หญิงที่รับตั้งครรรค์แทนตกลงรับตั้งครรรค์ โดยกรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์กับคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรรค์ และหญิงที่รับตั้งครรรค์แทนตกลงว่าจะยกเด็กที่เกิดจากการตั้งครรรค์นั้นให้เป็นบุตรแก่คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรรค์

"สัญญารับตั้งครรรค์แทน" หมายความว่า สัญญาซึ่งหญิงที่รับตั้งครรรค์แทนตกลงรับตั้งครรรค์โดยกรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์กับคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรรค์ และหญิงที่รับตั้งครรรค์แทนตกลงว่าจะยกเด็กที่เกิดจากการตั้งครรรค์ให้เป็นบุตรแก่คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรรค์

"คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรรค์" หมายความว่า หญิงและชายซึ่งทำการสมรสตามกฎหมาย และได้เข้าเป็นคู่สัญญาในสัญญารับตั้งครรรค์แทนกับหญิงที่รับตั้งครรรค์แทน

"การจัดให้มีการรับตั้งครรรภ์แทน" หมายความว่า การดำเนินการใดๆ เพื่อให้หญิงคนหนึ่งตั้งครรรภ์โดยใช้กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์ โดยหญิงนั้นตกลงยกเด็กที่เกิดจากการตั้งครรรภ์ให้แก่บุคคลอื่น

"กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์" หมายความว่า กรรมวิธีทางการแพทย์ที่ใช้ช่วยให้หญิงตั้งครรรภ์โดยวิธีการซึ่งแตกต่างไปจากการสืบพันธุ์ตามธรรมชาติ ตามหลักเกณฑ์ที่แพทยสภาประกาศกำหนด

"ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม" หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพเวชกรรม ซึ่งใช้หรือจะใช้กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์เพื่อให้มีการรับตั้งครรรภ์แทน

"ศาล" หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางเป็นศาลที่มีเขตอำนาจตามบทบัญญัติ ในหมวด ๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สิทธิของหญิงที่รับตั้งครรรภ์แทนและหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

มาตรา ๖ ก่อนที่หญิงใดจะตกลงรับตั้งครรรภ์แทน หญิงนั้นมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลทางการแพทย์ จริยธรรม และกฎหมายที่จำเป็นและเพียงพอแก่การตัดสินใจในการตกลงเข้ารับตั้งครรรภ์แทน

ก่อนการใช้กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์เพื่อให้มีการรับตั้งครรรภ์แทน ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องดำเนินการให้หญิงที่ประสงค์จะรับตั้งครรรภ์ได้รับข้อมูลตามวรรคหนึ่ง จากบุคลากรด้านสาธารณสุขซึ่งมีความรู้ทางการแพทย์ จริยธรรม และกฎหมายเกี่ยวกับการรับตั้งครรรภ์แทน ตามมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๗ หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์อื่น ที่จำเป็นตามสมควร และไม่มีลักษณะเพื่อความประสงค์แห่งการค้า ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๘ ในการใช้กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์เพื่อให้มีการรับตั้งครรภ์แทนนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ความยินยอมตามวรรคหนึ่งจะเพิกถอนเสียเมื่อใดก็ได้ก่อนการตั้งครรภ์

มาตรา ๙ ในการใช้กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์เพื่อให้มีการรับตั้งครรภ์แทนผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการให้บริการตามที่แพทยสภาประกาศกำหนด

หมวด ๒

ความเป็นมารดาบิดาของเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทน ๔

มาตรา ๑๐ ก่อนการดำเนินการรับตั้งครรภ์แทนคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์กับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนอาจร่วมกันยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินการรับตั้งครรภ์แทนให้ศาลมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง เมื่อผู้ร้องพิสูจน์จนเป็นที่พอใจแก่ศาล ดังต่อไปนี้

(๑) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนและคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์มีสัญชาติไทย

(๒) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์

(๓) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนไม่เป็นผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดานของคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์

(๔) ในกรณีที่ยุติหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนเป็นหญิงที่มีสามี สามีของหญิงนั้นได้ให้ความ

ยินยอมในการรับตั้งครรภ์แทน

(๕) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนได้ทราบและเข้าใจถึงสิทธิของตนตามมาตรา ๖ มาตรา ๗

และได้ให้ความยินยอมตามมาตรา ๘

(๖) การรับตั้งครรภ์แทนมิได้เป็นไปเพื่อความประสงค์แห่งการค้า

(๗) การตั้งครรภ์ของหญิงที่รับตั้งครรภ์นั้นจะดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพ เวชกรรม ซึ่งจะใช้กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์ที่ทำให้เด็กที่จะเกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนมีความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมกับคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ทั้งสองฝ่าย เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ให้ถือว่าเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ โดยไม่ต้องคำนึงว่าสภาพบุคคลหรือสถานภาพสมรสของคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์จะสิ้นสุดลงในขณะที่เด็กถือกำเนิดมา

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีได้มีการยื่นคำร้องต่อศาล หรือกรณีศาลมีคำสั่งอนุญาตตามมาตรา ๑๐ เด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนย่อมเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน โดยไม่ต้องคำนึงว่าหญิงนั้นจะมีความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมกับเด็กที่ถือกำเนิดมา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนตามวรรคหนึ่ง เป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของสามีของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนเว้นแต่ชายผู้เป็นสามีจะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้ให้ความยินยอมในการรับตั้งครรภ์แทน

มาตรา ๑๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๑ ความตกลงที่ทำไว้ล่วงหน้าให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนส่งมอบเด็ก หรือให้คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์แทนรับมอบเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนตามสัญญารับตั้งครรภ์แทนนั้น ไม่อาจฟ้องร้องบังคับคดีได้

มาตรา ๑๓ ภายในสามปีนับแต่การเกิดของเด็กจากการรับตั้งครรภ์แทนตามมาตรา ๑๐ หากปรากฏว่าเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนมิได้มีความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมกับคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ทั้งสองฝ่ายหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลขอให้เพิกถอนความเป็นมารดาและบิดาของคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ได้ เมื่อหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนพิสูจน์จนเป็นที่พอใจแก่ศาลตามวรรคหนึ่งให้ศาลมีอำนาจเพิกถอนความเป็นมารดาและบิดาของคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ ในกรณีเช่นนี้ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ การฟ้องคดีไม่รับเด็กเป็นบุตรตามมาตรา ๑๑วรรคสองชายผู้เป็นสามีของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนต้องฟ้องคดีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้ถึงการเกิดของเด็กและห้ามมิให้ฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดสิบปี นับแต่วันเกิดของเด็ก ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับกรณีที่ชายผู้เป็นสามีของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนเป็นผู้แจ้งหรือยินยอมให้มีการแจ้งการเกิดของเด็กในทะเบียนคนเกิดว่าเด็กเป็นบุตรของตน

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่อนุญาตให้มีการรับตั้งครรภ์แทนตามมาตรา ๑๐ คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์อาจฟ้องคดีต่อศาลภายในสามปีนับแต่การเกิดของเด็ก เพื่อยกอำนาจปกครองของมารดาหรือบิดาของเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนในการพิจารณาว่าผู้ใดจะเป็นผู้ใช้ อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองเด็กที่เกิดจากการ รับตั้งครรภ์แทน ให้ศาลคำนึงถึงความผาสุกและ ประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญ

มาตรา ๑๖ ให้นำบทบัญญัติในบรรพ ๕ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้

หมวด ๓

การควบคุมการรับตั้งครุฑแทน

มาตรา ๑๗ ผู้ใดกระทำการเป็นคนกลาง โดยเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด เป็นการตอบแทนในการจัดให้มีการรับตั้งครุฑแทน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดในการประกอบกิจการงานในวิชาแพทย์หรือกฎหมายกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้กึ่งหนึ่ง

มาตรา ๑๘ ผู้ใดโฆษณาหรือโฆษณาโดยประการใดๆว่ามีหญิงที่ประสงค์จะรับตั้งครุฑแทนหรือมีบุคคล โดยประสงค์จะให้หญิงอื่นรับตั้งครุฑแทน ไม่ว่าจะได้กระทำเพื่อความประสงค์แห่งการค้าหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๙ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมใดใช้กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์แก่หญิงที่รับตั้งครุฑแทน โดยรู้ว่ามีหญิงนั้นรับตั้งครุฑแทนผู้อื่นเพื่อความประสงค์แห่งการค้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

บันทึกประกอบ

ร่างพระราชบัญญัติการรับตั้งครรรภ์แทน พ.ศ.

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการรับตั้งครรรภ์แทน พ.ศ.

เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในการควบคุมและกำกับการรับตั้งครรรภ์แทน เพื่อมิให้มีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากหญิงที่รับตั้งครรรภ์แทนและเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรรภ์แทน และกำหนดสถานะทางกฎหมายของเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรรภ์แทนให้มีความเหมาะสม โดยแบ่งออกเป็น ๓ หมวด ๑๘ มาตรา มีเนื้อหาโดยสรุป ดังต่อไปนี้

บทบัญญัติทั่วไป (มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๕)

มาตรา ๑ ชื่อพระราชบัญญัติ

ชื่อ "ร่างพระราชบัญญัติการรับตั้งครรรภ์แทน พ.ศ. เพื่อให้ชื่อร่างพระราชบัญญัติครอบคลุมเนื้อหาตามร่างกฎหมายทั้งในส่วนของการควบคุมการรับตั้งครรรภ์แทนและการกำหนดสถานะของเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรรภ์แทน

มาตรา ๒ วันที่มีผลบังคับใช้

กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลกระทบโดยตรงต่อบุคคลหลายฝ่าย จึงสมควรกำหนดระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจกับสาธารณชนตามสมควรเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

มาตรา ๓ นิยามศัพท์

กำหนดความหมายของถ้อยคำต่างๆ ที่ใช้บังคับในร่างพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนโดยมีการนิยามความหมายของถ้อยคำต่างๆ ดังนี้

"การรับตั้งครรรภ์แทน" หมายความว่า การที่หญิงที่รับตั้งครรรภ์แทนตกลงรับตั้งครรรภ์โดยกรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์กับคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรรภ์และหญิงที่รับตั้งครรรภ์แทนตกลงว่าจะยกเด็กที่เกิดจากการตั้งครรรภ์นั้นให้เป็นบุตรแก่คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรรภ์ นิยามศัพท์นี้กำหนดความหมายของการรับตั้งครรรภ์แทนไว้ โดยให้หมายความถึงการที่หญิงที่รับตั้งครรรภ์แทนตกลงรับที่จะตั้งครรรภ์แทนคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรรภ์ และจะยกเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรรภ์ให้เป็นบุตรแก่คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรรภ์

ตามนิยามศัพท์ครอบคลุมเฉพาะการรับตั้งครรภ์แทนระหว่างหญิงที่รับตั้งครรภ์กับคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์เท่านั้นหมายความว่าบุคคลที่จะขอให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทนได้จะต้องเป็นผู้สมรสตามกฎหมายเท่านั้นการรับตั้งครรภ์แทนในกรณีอื่นที่ไม่ได้เป็นความตกลงระหว่างหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนกับคู่สมรสตามกฎหมายเช่นการตกลงระหว่างหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนกับหญิงหรือชายที่ไม่มีคู่สมรสแต่ต้องการมีบุตรหรือตกลงกับชายและหญิงที่ไม่ได้เป็นผู้สมรสกันตามกฎหมายแต่ต้องการมีบุตรจึงไม่ถือว่ายู่ในความหมายของการรับตั้งครรภ์แทนตามพระราชบัญญัตินี้

“สัญญารับตั้งครรภ์แทน” หมายความว่า สัญญาซึ่งหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนตกลงรับตั้งครรภ์โดยกรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์กับคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ และหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนตกลงว่าจะยกเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์ให้เป็นบุตรแก่คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ นิยามศัพท์นี้กำหนดความหมายของคำว่า “สัญญารับตั้งครรภ์แทน” โดยให้มีความสอดคล้องกับความหมายของคำว่า “การรับตั้งครรภ์แทน” การกำหนดนิยามศัพท์นี้จะมีการเชื่อมโยงนิยามศัพท์คำว่า “คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์” และการกำหนดสภาพบังคับของสัญญารับตั้งครรภ์แทน

“คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์” หมายความว่า หญิงและชายซึ่งทำการสมรสตามกฎหมาย และได้เข้าเป็นผู้สัญญาในสัญญารับตั้งครรภ์แทนกับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน นิยามศัพท์นี้กำหนดความหมายของคำว่า “คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์” โดยกำหนดให้หมายความถึงหญิงและชายที่ร่วมกันเป็นผู้สัญญาในสัญญารับตั้งครรภ์แทนกับหญิงที่รับตั้งครรภ์ และคู่สมรสต้องเป็นหญิงฝ่ายหนึ่งและชายฝ่ายหนึ่งซึ่งทำการสมรสกันตามกฎหมาย ดังนั้น หากเป็นกรณีที่ชายฝ่ายเดียวหรือหญิงฝ่ายเดียวทำสัญญากับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ชายหรือหญิงนั้นไม่เรียกว่าเป็นคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ซึ่งมีผลให้ไม่สามารถยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๑๐ ได้ นอกจากนี้ หญิงและชายดังกล่าวไม่ได้จำกัดเฉพาะว่าต้องทำการสมรสกันตามกฎหมายไทยเท่านั้น กล่าวคือ หญิงและชายที่ทำการสมรสตามกฎหมายต่างประเทศย่อมถือว่าเป็นคู่สมรสตามกฎหมายนี้ด้วย

“การจัดให้มีการรับตั้งครรภ์แทน” หมายความว่า การดำเนินการใดๆ เพื่อให้หญิงคนหนึ่งตั้งครรภ์โดยใช้กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์โดยหญิงนั้นตกลงยกเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์นั้นให้แก่บุคคลอื่น นิยามศัพท์นี้กำหนดความหมายของคำว่า “การจัดการให้มีการรับตั้งครรภ์แทน” (Surrogacy Arrangement) ให้ครอบคลุมการกระทำด้วยประการใดๆ เพื่อให้มีการรับตั้งครรภ์แทนเกิดขึ้น เช่น การเป็นธุระจัดหาคู่สมรสที่ต้องการมีบุตรได้พบกับหญิงที่อาสาเป็นหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน หรือการจัดการให้หญิงที่อาสาเป็นหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนได้พบกับคู่สมรสที่ประสงค์จะให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทน คำานิยามนี้มีขอบเขตที่กว้างขวางกว่า คำว่า “การรับตั้งครรภ์แทน” เนื่องจากการจัดให้มีการรับตั้งครรภ์แทน คือ การเป็นธุระจัดหาให้มีการรับตั้งครรภ์แทนทั้งหมดและไม่ได้จำกัดเฉพาะการรับ

ตั้งครรภ์ระหว่างหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนกับคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์เท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงการรับตั้งครรภ์ ระหว่างหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนกับบุคคลใด ๆ ที่มีคู่สมรสตามกฎหมาย

"กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์" หมายความว่ากรรมวิธีทางการแพทย์ที่ใช้ช่วยให้หญิงตั้งครรภ์โดยวิธีการซึ่งแตกต่างไปจากการสืบพันธุ์ตามธรรมชาติ ตามหลักเกณฑ์ที่แพทยสภาประกาศกำหนด นิยามศัพท์นี้กำหนดความหมายของคำว่า "กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์" โดยให้ครอบคลุมถึงกรรมวิธีทางการแพทย์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้เพื่อช่วยให้หญิงตั้งครรภ์ได้ โดยวิธีการที่แตกต่างไปจากการสืบพันธุ์ตามธรรมชาติและเป็นกรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์ที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่แพทยสภาประกาศกำหนด ซึ่งจะครอบคลุมทั้งกรรมวิธีที่มีใช้อยู่ในปัจจุบัน เช่น การผสมเทียมโดยการฉีดเชื้อ การปฏิสนธินอกร่างกาย หรือการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์อื่น ทั้งที่มีอยู่แล้วและที่จะพัฒนาต่อไปในอนาคตด้วย

"ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม" หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งใช้หรือจะใช้กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์เพื่อให้มีการรับตั้งครรภ์แทน นิยามศัพท์นี้กำหนดความหมายของคำว่า "ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม" โดยให้หมายความถึงผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ แต่ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายนี้จะจำกัดเฉพาะผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมซึ่งใช้หรือจะใช้กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์เพื่อให้มีการรับตั้งครรภ์แทนเกิดขึ้นเท่านั้น

"ศาล" หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ตามนิยามศัพท์นี้ ศาล หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางเท่านั้น

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ตามนิยามศัพท์นี้ รัฐมนตรีหมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งจะมีอำนาจหน้าที่ดังปรากฏอยู่ในมาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๗

มาตรา ๔ เขตอำนาจศาล

กำหนดให้ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางเป็นศาลเพียงศาลเดียวที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เกี่ยวกับสถานภาพความเป็นบิดามารดาของเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทน ทั้งนี้เนื่องจากศาลเยาวชนและครอบครัวกลางเป็นศาลที่มีเขตอำนาจเกี่ยวกับคดีครอบครัว ถือเป็นศาลที่มีความชำนาญเกี่ยวกับคดีในลักษณะนี้อยู่แล้ว สาเหตุที่กำหนดให้เฉพาะศาลเยาวชนและครอบครัวกลางซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครเป็นศาลเดียวที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาเนื่องจากปริมาณคดีเกี่ยวกับความเป็นบิดามารดาของเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนน่าจะมีจำนวนไม่มากนัก จึงสมควรให้ศาล

เยาวชนและครอบครัวกลางเป็นศาลพิเศษที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีประเภทนี้โดยเฉพาะ ซึ่งจะ
ทำให้ผู้พิพากษาในศาลนี้มีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ และคำพิพากษาหรือคำสั่งต่างๆ จะมีความสอด
คล้องกันเป็นที่น่าเชื่อถือแก่ประชาชน

มาตรา ๕ รัฐมนตรีผู้รักษาการ

กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นรัฐมนตรีที่รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้
เนื่องจากการดำเนินการรับตั้งครุภัณฑ์แทนมีความเกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพแพทย์และการให้
บริการด้านสาธารณสุขจึงสมควรกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ
ขอควบคุมดูแลการดำเนินการต่างๆ รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ในการออกประกาศเพื่อปฏิบัติการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑ สิทธิของหญิงที่รับตั้งครุภัณฑ์แทนและหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

มาตรา ๖ สิทธิของหญิงก่อนการตกลงที่จะรับตั้งครุภัณฑ์แทนและหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพ เวชกรรม

มาตรานี้มีเจตนารมณ์ที่จะคุ้มครองสิทธิของหญิงที่รับตั้งครุภัณฑ์แทนให้สามารถได้รับทราบข้อมูลอย่าง
ชัดเจนและเพียงพอในการตัดสินใจที่จะรับตั้งครุภัณฑ์แทนผู้อื่น จึงกำหนดสิทธิของหญิงที่รับตั้งครุภัณฑ์
แทนว่า ก่อนที่หญิงใดตกลงที่จะรับตั้งครุภัณฑ์แทน หญิงนั้นมีสิทธิได้รับข้อมูลด้านการแพทย์ กฎหมาย
และจริยธรรมอย่างเพียงพอในการตัดสินใจว่าจะเข้ารับตั้งครุภัณฑ์แทนผู้อื่นหรือไม่ แต่การคุ้มครองสิทธิ
เช่นนี้จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และ เป็นผู้
ดำเนินการใช้กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์เพื่อให้มีการรับตั้งครุภัณฑ์แทน จึงได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพ
เวชกรรมมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้หญิงที่รับตั้งครุภัณฑ์แทนได้รับทราบข้อมูลดังกล่าวก่อนการตัดสินใจ
ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันว่าหญิงที่ประสงค์จะรับตั้งครุภัณฑ์แทนได้รับข้อมูลต่างๆ เพียงพอก่อน
ที่จะตัดสินใจเข้ารับตั้งครุภัณฑ์แทนผู้อื่น

มาตรา ๗ สิทธิในการได้รับค่าตอบแทน

มาตรานี้ได้กำหนดให้หญิงที่รับตั้งครุภัณฑ์แทนมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์ใดๆ อันเนื่อง
มาจากการที่ตนได้ตกลงรับตั้งครุภัณฑ์ เช่น ค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์ ค่าเดินทาง ค่าบำรุงรักษาครุภัณฑ์
โดยค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์เช่นนี้จะต้องไม่เกินความจำเป็นและต้องไม่มี ลักษณะเพื่อการค้า

ด้วย ทั้งนี้ รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกำหนดค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์ที่ไม่มีลักษณะเพื่อการ
ค้าได้

มาตรา ๘ ความยินยอมของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน

มาตรานี้มีเจตนารมณ์ที่จะคุ้มครองสิทธิของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนโดยกำหนดให้การใช้กรรมวิธีช่วย
การเจริญพันธุ์เพื่อการรับตั้งครรภ์แทนต้องได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน
ก่อน และความยินยอมเช่นนี้จะต้องทำเป็นหนังสือเพื่อให้เกิดความชัดเจน กล่าวคือ การให้ความ
ยินยอมในการรับตั้งครรภ์แทนด้วยวาจายังไม่เพียงพอ นอกจากนี้ ได้ให้สิทธิแก่หญิงที่ตกลงรับตั้งครรภ์
แทน สามารถเพิกถอนความยินยอมนั้นได้เสมอ ก่อนที่หญิงนั้นจะตั้งครรภ์ เพื่อเป็นหลักประกันว่า
ความยินยอมในการเข้ารับตั้งครรภ์แทนเป็นความยินยอมที่แท้จริงของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน

มาตรา ๘ มาตรฐานการให้บริการกรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์เพื่อการรับตั้งครรภ์แทน

โดยปกติผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมมีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อผู้ป่วยตามมาตรฐานต่างๆ ที่กำหนดโดย
แพทยสภา แต่อาจมีข้อกังวลว่าหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนซึ่งมิได้เป็นผู้ป่วยที่อยู่ในความดูแลรักษาของ
แพทย์โดยตรงจะได้รับความคุ้มครองอย่างเพียงพอหรือไม่ จึงกำหนดหลักการให้ผู้ประกอบวิชาชีพ
เวชกรรมต้องให้บริการแก่หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนตามมาตรฐานที่แพทยสภาประกาศกำหนด เพื่อ
เป็นการคุ้มครองหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนให้ได้รับการปฏิบัติที่ดีตามมาตรฐานของแพทยสภา

หมวด ๒ ความเป็นมารดาบิดาของเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทน

มาตรา ๑๐ การยื่นคำร้องต่อศาลขออนุญาตดำเนินการรับตั้งครรภ์แทน

มาตรานี้เป็นการเปิดโอกาสให้คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์กับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนสามารถยื่นคำร้องต่อ
ศาลขอให้พิจารณาก่อนการดำเนินการรับตั้งครรภ์แทนว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่
หากศาลพิจารณาเห็นว่าการรับตั้งครรภ์แทนเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด
ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินการรับตั้งครรภ์แทนได้ การยื่นคำร้องตามมาตรา ๑๐ นี้ต้องเป็นการยื่น
คำร้องร่วมกันระหว่างหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนและคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะยื่นคำร้อง
เพียง ฝ่ายเดียวไม่ได้ คู่สัญญาตามสัญญารับตั้งครรภ์แทนฝ่ายหนึ่งต้องเป็นคู่สมรสตามกฎหมาย คือ
เป็นทั้งหญิงและชายที่สมรสกัน หญิงหรือชายฝ่ายเดียวแม้เป็นคู่สัญญาในสัญญารับตั้งครรภ์แทนก็
ไม่อาจยื่นคำร้องตามมาตรา ๑๐ อีกทั้งการยื่นคำร้องต้องเป็นการยื่นคำร้องต่อศาลก่อนมีการใช้กรรมวิธี
ช่วย การเจริญพันธุ์เพื่อให้หญิงที่ตกลงรับตั้งครรภ์แทนตั้งครรภ์ด้วย เงื่อนไขในการยื่นคำร้องได้กำหนด

ไว้ ๗ ประการเพื่อคุ้มครองสิทธิของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนและควบคุมมิให้มีการแสวงหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์จากการรับตั้งครรภ์ รวมทั้งได้สร้างเงื่อนไขเพื่อลดโอกาสมิให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนกับคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ ตลอดจนการป้องกันมิให้เกิดความสับสนในการลำดับญาติระหว่างหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนกับคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ด้วย นอกจากนี้ ได้กำหนดสถานภาพของเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนว่าเมื่อศาลได้มีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินการรับตั้งครรภ์แล้ว เมื่อเด็กนั้นเกิดมาให้ถือว่าเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของ คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ โดยคู่สมรสไม่จำเป็นต้องดำเนินการจดทะเบียนรับเด็กนั้นเป็นบุตรบุญธรรมหรือดำเนินการอื่นใด เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาสถานภาพของเด็กหากมีกรณีที่คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ได้หย่าขาดจากความเป็นสามีภริยาก่อนการเกิดของเด็ก หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายถึงแก่ความตายก่อนการเกิดของเด็กมาตราบนี้จึงกำหนดให้ยังคงถือว่าเด็กนั้นเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ตามที่ได้ยื่นคำร้องไว้

มาตรา ๑๑ ความเป็นมารดาบิดาของเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนในกรณีที่ศาลมิได้มีคำสั่งอนุญาตก่อนการใช้กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์

มาตรานี้เป็นกำหนดสถานะความเป็นมารดาบิดาของเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนในกรณีที่ไม่มีกรณียื่นคำร้องต่อศาลก่อนโดยได้กำหนดว่าในกรณีเช่นนี้ให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนเป็นมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายของเด็ก ไม่ว่าเด็กนั้นจะมีความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมกับหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนหรือไม่ เช่น ในกรณีที่มีการใช้ตัวอ่อนซึ่งผสมระหว่างเชื้อสุจิของคู่สมรสฝ่ายชายกับไข่ของคู่สมรสฝ่ายหญิงแล้วนำมาใส่ในร่างกายของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน โดยวิทยาการในปัจจุบันอาจพิสูจน์ทราบได้ว่าหญิงนั้นจะไม่มีความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมกับเด็กที่เกิดมาเลย แต่กฎหมายก็ยังคงถือว่าหญิงที่คลอดเป็นมารดาของเด็ก ตามหลักการนี้แม้เด็กที่เกิดมาจะมีสภาพร่างกายไม่ปกติหรือมีเหตุอื่นที่ทำให้คู่สมรสที่ต้องการมีบุตรไม่ประสงค์จะรับเด็กเป็นบุตรต่อไป เด็กนั้นก็ยังมีมารดาโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งมีหน้าที่ในการอุปการะเลี้ยงดูเด็กนั้นต่อไปในฐานะบุตรของตน ในกรณีหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนเป็นหญิงมีสามีโดยชอบด้วยกฎหมายในขณะที่เด็กนั้นเกิด มาตรานี้ยังได้กำหนดให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าสามีของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนนั้นเป็นบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของเด็กด้วย แต่ชายผู้เป็นสามีของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนดังกล่าวอาจฟ้องคดีไม่รับเด็กเป็นบุตรได้ หากพิสูจน์ได้ว่าตนไม่ได้ให้ความยินยอมในการรับตั้งครรภ์แทน

มาตรา ๑๒ การห้ามฟ้องบังคับคดีให้อีกฝ่ายหนึ่งส่งมอบ หรือรับมอบเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทน

มาตรานี้ได้กำหนดหลักการว่าในกรณีที่คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์และหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนไม่ได้ยื่นคำร้องต่อศาล หรือได้ยื่นคำร้องต่อศาลแล้วแต่ศาลมิได้คำสั่งอนุญาตแต่ทั้งสองฝ่ายก็ได้ดำเนินการรับตั้งครรภ์แทนต่อไป ในกรณีเช่นนี้ทั้งสองฝ่ายจะมาดำเนินการฟ้องร้องภายหลังเพื่อบังคับให้อีกฝ่ายหนึ่งส่งมอบหรือรับมอบเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนไม่ได้ เช่นในกรณีที่หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนเปลี่ยนใจไม่ส่งมอบเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนให้แก่คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ คู่สมรสไม่มีอำนาจฟ้องร้องต่อศาลบังคับให้หญิงที่รับตั้งครรภ์ส่งมอบเด็ก ในทำนองกลับกัน หากฝ่ายคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ไม่ยินยอมรับมอบเด็ก หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนก็ไม่อาจฟ้องร้องให้คู่สมรสรับมอบเด็กได้ เพื่อป้องกันไม่ให้มีการส่งมอบเด็กโดยอาศัยข้อสัญญารับตั้งครรภ์แทน ซึ่งอาจมีลักษณะเปรียบเสมือนการซื้อขายเด็กได้

มาตรา ๑๓ การยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนความเป็นมารดาบิดาของ คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์

กำหนดหลักการเพื่อเปิดโอกาสให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทน สามารถยื่นคำร้องต่อศาลให้เพิกถอนความเป็นมารดาบิดาของคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรภ์ได้ในกรณีที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเด็กที่เกิดมานั้นไม่มีความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมกับคู่สมรสทั้งสองฝ่าย ซึ่งเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงต่อศาลเช่นนี้ หากศาลเห็นสมควรจะเพิกถอนความเป็นมารดาบิดาของคู่สมรสนั้นก็ได้ โดยในกรณีเช่นนี้ต้องนำบทบัญญัติว่าด้วยความเป็นมารดาของเด็กตามมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับ กล่าวคือให้ถือว่าเด็กนั้นกลับมาเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน การยื่นคำร้องเช่นนี้ต้องยื่นต่อศาลภายในกำหนดสามปีนับแต่การเกิดของเด็ก เพื่อให้มีกำหนดเวลาชัดเจนและไม่นานเกินสมควร

มาตรา ๑๔ กำหนดเวลาฟ้องคดีการไม่รับเด็กเป็นบุตรและอำนาจฟ้องการไม่รับเด็กเป็นบุตร กำหนดระยะเวลาที่ชายผู้เป็นสามีจะฟ้องไม่รับเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนเป็นบุตรตามมาตรา ๑๒ โดยกำหนดระยะเวลาไว้หนึ่งปี นับแต่วันรู้ถึงการเกิดของเด็กและต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันเกิด ของเด็ก และกำหนดหลักการว่าชายผู้เป็นสามีของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนได้รับการสันนิษฐานให้เป็นบิดาของเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทน เว้นแต่ชายผู้เป็นสามีเป็นผู้แจ้งการเกิดของเด็กในทะเบียนคนเกิดว่าเป็นบุตรของตน หรือยอมให้มีการแจ้งดังกล่าว ในกรณีเช่นนี้ถือว่าชายได้ให้ความยินยอม โดยปริยายว่าเด็กที่เกิดมาเป็นบุตรของตน

มาตรา ๑๕ การเพิกถอนอำนาจปกครอง

กำหนดให้คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรรค์สามารถฟ้องคดีต่อศาลขอให้เพิกถอนอำนาจปกครองของมารดาหรือบิดาของเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรรค์แทน กล่าวคือเป็นการฟ้องคดีในกรณีหญิงที่รับตั้งครรรค์แทนเป็นมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายของเด็ก เช่นคู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรรค์และหญิงที่รับตั้งครรรค์แทนมิได้ยื่นคำขอต่อศาลตามมาตรา ๑๐ หรือได้ยื่นคำร้องแต่ศาลมีคำสั่งไม่อนุญาต โดยเปิดโอกาส ให้คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรรค์สามารถฟ้องคดีต่อศาลขอให้ตั้งตนเองเป็นผู้ปกครองของเด็กได้ ซึ่งศาลจะพิจารณาประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญว่าเด็กนั้นควรอยู่ในอำนาจปกครองของผู้ใด ในกรณีเช่นนี้ แม้ศาลมีคำสั่งให้คู่สมรสที่ขอให้ตั้งครรรค์เป็นผู้ปกครองของเด็ก แต่หญิงที่รับตั้งครรรค์และสามีของหญิงนั้นก็ยังคงถือว่าเป็นมารดาบิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของเด็ก อย่างไรก็ตามการฟ้องคดีเช่นนี้ต้องดำเนินการภายในสามปีนับแต่เด็กเกิด

มาตรา ๑๖ การนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ

กำหนดให้นำบทบัญญัติในบรรพ ๕ ลักษณะ ๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเฉพาะในส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้

หมวด ๓ การควบคุมการรับตั้งครรรค์แทน

มาตรา ๑๗ การห้ามกระทำการเป็นคนกลางในการจัดให้มีรับตั้งครรรค์แทน

มาตรานี้มีวัตถุประสงค์ประสงค์ในการห้ามมิให้มีการดำเนินการในลักษณะเป็นคนกลาง เพื่อแสวงหาประโยชน์เชิงพาณิชย์จากการรับตั้งครรรค์แทน จึงได้กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดกระทำการเป็นคนกลางหรือนายหน้าในการรับตั้งครรรค์แทนเพื่อเรียก หรือรับผลประโยชน์ตอบแทนต่างๆเป็นการตอบแทนในการจัดให้มีการรับตั้งครรรค์แทน แต่ข้อกำหนดตามมาตรา ๑๗ ห้ามเฉพาะการกระทำที่เป็นไปเพื่อเรียกหรือรับประโยชน์ตอบแทนเท่านั้น หากเป็นการกระทำที่ไม่แสวงผลกำไรย่อมไม่ถือว่าเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๗

มาตรา ๑๘ การห้ามโฆษณาในการรับตั้งครรรค์แทน

มาตรานี้มีวัตถุประสงค์ที่จะป้องกันมิให้การรับตั้งครรรค์แทนเป็นไปโดยกว้างขวาง มากเกินไปจนยากแก่การควบคุม ซึ่งจะส่งผลให้มีการแสวงหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์มากขึ้น จึงกำหนดห้ามมิให้บุคคลใด

โฆษณาด้วยวิธีการต่างๆ ไม่ว่าจะเพื่อให้ได้มาซึ่งหญิงที่จะรับตั้งครรภ์แทน หรือแสดงให้เห็นว่ามีหญิงที่พร้อมจะรับตั้งครรภ์แทนคู่สมรส โดยหลักการคือ ห้ามทั้งการกระทำที่มีได้เป็นไปเพื่อการค้าและการกระทำเพื่อการค้าด้วย

มาตรา ๑๙ การห้ามมิให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมใช้กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์สำหรับการรับตั้งครรภ์แทนเชิงพาณิชย์

มาตรานี้มีวัตถุประสงค์ควบคุมการรับตั้งครรภ์แทนเพื่อการค้าโดยอ้อม โดยห้ามมิให้ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมใช้กรรมวิธีช่วยการเจริญพันธุ์หากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมรู้อยู่แล้วว่าหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนได้ตกลงรับตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า เช่น รู้อยู่แล้วว่ามีการจ่ายค่าตอบแทนแก่หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนเกินกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดอันมีลักษณะเพื่อความประสงค์ทางการค้า

โดยสรุป

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนและเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนมิให้มีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และได้กำหนดสถานภาพทางกฎหมายของเด็กที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนให้มีความชัดเจน ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีสิทธิตามกฎหมายเท่าเทียมกับเด็กที่เกิดจากวิธีการตั้งครรภ์ตามธรรมชาติ

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๑๖๗/๒๕๕๓
บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิด
โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

เหตุผล

โดยที่ความก้าวหน้าทางการแพทย์ในการบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากสามารถช่วยให้ผู้ที่มีภาวะการมีบุตรยากมีบุตรได้โดยการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์อันมีผลทำให้บทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันในเรื่องความเป็นบิดามารดาที่สอดคล้องกับกฎหมายของเด็กที่เกิดจากเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ไม่สอดคล้องกับความสัมพันธ์ในทางพันธุกรรม ดังนั้น เพื่อกำหนดสถานะความเป็นบิดามารดาที่สอดคล้องกฎหมายของเด็กที่เกิดจากเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ให้เหมาะสม ตลอดจนควบคุมการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์การแพทย์เกี่ยวกับตัวอ่อนและเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์มิให้มีการนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติ

คุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

พ.ศ.

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"อสุจิ" หมายความว่า เซลล์สืบพันธุ์ของเพศชาย

"ไข่" หมายความว่า เซลล์สืบพันธุ์ของเพศหญิง

"เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์" หมายความว่า กรรมวิธีใด ๆ ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่นำอสุจิและไข่ออกจากร่างกายมนุษย์ เพื่อให้เกิดการตั้งครรภ์ โดยไม่เป็นไปตามธรรมชาติ รวมทั้งการผสมเทียม

"การผสมเทียม" หมายความว่า การนำอสุจิเข้าไปในอวัยวะสืบพันธุ์ของหญิง

เพื่อให้หญิงนั้นตั้งครรภ์ โดยไม่มีการร่วมประเวณี

"การตั้งครรภ์แทน" หมายความว่า การตั้งครรภ์โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ โดยหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนมีข้อตกลงไว้กับสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายก่อนตั้งครรภ์ว่าจะให้ทารกในครรภ์เป็นบุตรของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายนั้น

"ตัวอ่อน" หมายความว่า อสุจิและไข่ของมนุษย์ซึ่งรวมกันจนเกิดการปฏิสนธิไปจนถึงแปดสัปดาห์

"ทารก" หมายความว่า ตัวอ่อนของมนุษย์ที่มีอายุเกินกว่าแปดสัปดาห์ ไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกมดลูกของมนุษย์

"ชาย" หมายความว่า จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือให้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้าหรือประโยชน์อื่นใดที่สมควรได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น และหมายความรวมถึงการเล่นอขายด้วย

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะคดีที่เกี่ยวกับความเป็นบิดามารดาของผู้ที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีมีปัญหาว่าคดีใดจะอยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวหรือศาลยุติธรรมอื่นให้เสนอปัญหาดังกล่าวให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของประธานศาลฎีกาให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

คณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิด

โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์" หรือเรียกโดยย่อว่า "กคพ." ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ นายกแพทยสภา เป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกรมอนามัย ผู้แทนคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ประธานราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย ประธานราชวิทยาลัยจิตแพทย์แห่งประเทศไทย ประธานราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคนซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์สองคน ด้านเวชพันธุศาสตร์หนึ่งคน ด้านกฎหมายหนึ่งคน และด้านสิทธิเด็กหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพเป็นกรรมการและเลขาธิการ และให้อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพแต่งตั้งข้าราชการของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขาธิการ

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบายคุ้มครองเด็กที่เกิด

โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

(๒) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหเกี่ยวกับ

เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

(๓) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตเกี่ยวกับการใช้ตัวอ่อนที่เหลือใช้จากการบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามีและภรรยาที่ขอบด้วยกฎหมายเพื่อการศึกษาวิจัยตามมาตรา ๓๒

(๔) พิจารณาอนุญาตเกี่ยวกับการใช้ตัวอ่อนที่เหลือใช้จากการบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามีและภรรยาที่ขอบด้วยกฎหมายเพื่อการศึกษาวิจัยตามมาตรา ๓๒

(๕) ให้ความเห็นขอต่อแพทยสภาในการออกประกาศเกี่ยวกับการให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ประกาศของแพทยสภาให้ใช้บังคับได้เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๖) ควบคุม ตรวจสอบ หรือกำกับดูแลให้การให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยทางจริยธรรม กฎหมาย หรือวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

(๘) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ ๐

ทางการแพทย์เสนอต่อรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละครั้ง

(๙) ปฏิบัติการอื่นตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้ออกเนื่องจากมีความประพฤติไม่เหมาะสมตามข้อเสนขอของคณะกรรมการ ทั้งนี้ มติของคณะกรรมการที่ให้ออกต้องไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกันดำรงตำแหน่งแทน และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามความในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระ หากยังมีได้ มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็น

ประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม สำหรับการประชุมในคราวนั้น

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมถ้ามิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้กองการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการทั่วไปของคณะกรรมการ

(๒) ประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๓) ดำเนินการจัดทำทะเบียนหน่วยงานหรือองค์กรที่ดำเนินงานเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์และทะเบียนผู้ให้บริการ

(๔) ดำเนินการรวบรวมข้อมูลและผลการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๒

การให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

มาตรา ๑๕ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งเป็นผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องมีคุณสมบัติและต้องปฏิบัติตามมาตรฐานในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ตามที่แพทยสภา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖ ก่อนให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

ผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์จะต้องจัดให้มีการตรวจและประเมินความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อมของผู้ขอรับบริการและของผู้บริจาคอสุจิหรือไข่ที่จะนำมาใช้ดำเนินการ รวมทั้งการป้องกันโรคที่อาจมีผลกระทบต่อเด็กที่จะเกิดมาด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่แพทยสภาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๗ การสร้าง เก็บรักษา ใช้ประโยชน์จากตัวอ่อน หรือทำให้สิ้นสภาพการเป็นตัวอ่อน ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่แพทยสภาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนด แต่จะกำหนดให้เก็บรักษา หรือใช้ประโยชน์จากตัวอ่อนที่มีอายุเกินกว่าสิบสี่วันนับแต่วันปฏิสนธิไม่ได้ ทั้งนี้ อายุของตัวอ่อนไม่นับรวมระยะเวลาในการแช่แข็งตัวอ่อน

มาตรา ๑๘ ในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ อาจทำการตรวจวินิจฉัยโรคทางพันธุกรรมในตัวอ่อนที่อาจเกิดขึ้นได้ตามความจำเป็นและสมควร ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการกระทำในลักษณะที่อาจทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเลือกเพศ

การตรวจวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่แพทยสภาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ การผสมเทียมต้องกระทำต่อหญิงที่มีสามีที่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปตามมาตรฐานการให้บริการเกี่ยวกับการผสมเทียมที่แพทยสภาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๐ การผสมเทียมโดยใช้อสุจิของผู้บริจาคต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์ให้มีการผสมเทียม

การให้ความยินยอมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่แพทยสภาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๓ การตั้งครรภ์แทน

มาตรา ๒๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๘ การดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งภริยาไม่อาจตั้งครรภ์ได้ที่ประสงค์

จะมีบุตรโดยให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทน ต้องมีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจที่จะเป็นบิดามารดาของเด็ก

(๒) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนต้องมีใบพுகารีหรือผู้สืบสันดานของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายตาม (๑) และ

(๓) หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนต้องเป็นหญิงที่เคยมีบุตรมาก่อนแล้วเท่านั้น
ถ้าหญิงนั้นมีสามีจะต้องได้รับความยินยอมจากสามีด้วย

แพทยสภาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาจประกาศกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๒๒ การดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนตามพระราชบัญญัตินี้ให้กระทำได้สองวิธี ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้ตัวอ่อนที่เกิดจากอสุจิและไข่ของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์จะให้มีการตั้งครรภ์แทน

(๒) ใช้ตัวอ่อนที่เกิดจากอสุจิหรือไข่ของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์จะให้มีการตั้งครรภ์แทนกับอสุจิหรือไข่ของผู้อื่น ทั้งนี้ ห้ามใช้ไข่ของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน

มาตรา ๒๓ ห้ามดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า

มาตรา ๒๔ ให้แพทยสภาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสุขภาพของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนในขณะตั้งครรภ์ การคลอดและหลังคลอด

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการเป็นคนกลางหรือนายหน้า โดยเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อเป็นการตอบแทนในการจัดการหรือชี้ช่องให้มีการรับตั้งครรภ์แทน

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือโฆษณาให้แพร่หลายด้วยประการใด ๆ ว่ามีหญิงที่ประสงค์จะเป็นผู้รับตั้งครรภ์แทนผู้อื่น หรือมีบุคคลที่ประสงค์จะให้หญิงอื่นเป็นผู้รับตั้งครรภ์แทน ไม่ว่าจะได้กระทำเพื่อประโยชน์ทางการค้าหรือไม่ก็ตาม

หมวด ๔

ความเป็นบิดาและมารดาของเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

มาตรา ๒๗ เด็กที่เกิดจากอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนของผู้บริจาค แล้วแต่กรณี โดยใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะกระทำโดยการให้ภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายของสามีซึ่งประสงค์จะมีบุตรเป็นผู้ตั้งครรภ์ หรือให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทนให้เด็กนั้นเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์จะมีบุตรแม้ว่าสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์จะมีบุตรถึงแก่ความตายก่อนเด็กเกิด

ชายหรือหญิงที่บริจาคอสุจิหรือไข่ซึ่งนำมาใช้ปฏิสนธิเป็นตัวอ่อนเพื่อการตั้งครรภ์หรือผู้บริจาคตัวอ่อน และเด็กที่เกิดจากอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนที่บริจาดดังกล่าว ไม่มีสิทธิและหน้าที่ระหว่างกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัวและมรดก

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนถึงแก่ความตายก่อนเด็กเกิด ให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนเป็นผู้ปกครองเด็กนั้นจนกว่าจะมีการตั้งผู้ปกครองขึ้นใหม่ ทั้งนี้ ให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทน พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก ผู้มีส่วนได้เสีย หรือพนักงานอัยการมีอำนาจร้องขอต่อศาลให้ตั้งผู้ปกครองได้ และในการตั้งผู้ปกครองดังกล่าวให้ศาลคำนึงถึงความผาสุกและประโยชน์ของเด็กนั้นเป็นสำคัญ

มาตรา ๒๙ ให้นำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัวและมรดกมาใช้บังคับโดยอนุโลมเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๕

การควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ รวมทั้งรับฝาก รับบริจาค ใช้ประโยชน์จากอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อน หรือทำให้สิ้นสภาพการเป็นตัวอ่อน

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดสร้างตัวอ่อนเพื่อใช้ในกิจการใด ๆ เว้นแต่เพื่อใช้ในการบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๓๒ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ประสงค์จะใช้ตัวอ่อนที่เหลือใช้จากการบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อการศึกษาวิจัยต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

การศึกษาวิจัยตัวอ่อนที่มีอายุเกินกว่าสิบสี่วันนับแต่วันปฏิสนธิจะกระทำมิได้ ทั้งนี้ อายุของตัวอ่อนไม่นับรวมระยะเวลาในการแช่แข็งตัวอ่อน

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการใด ๆ เพื่อมุ่งหมายให้เกิดมนุษย์โดยวิธีการอื่นนอกจากการปฏิสนธิระหว่างอสุจิกับไข่

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดนำอสุจิ ไข่ ตัวอ่อน หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของเซลล์ดังกล่าวใส่เข้าไปในร่างกายของสัตว์ หรือนำเซลล์สืบพันธุ์ของสัตว์ เซลล์ที่เกิดจากการปฏิสนธิระหว่างเซลล์สืบพันธุ์ของสัตว์ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของเซลล์ดังกล่าวใส่เข้าไปในร่างกายของมนุษย์

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้ผู้ใดสร้าง เก็บรักษา ขยาย นำเข้า ส่งออก หรือใช้ประโยชน์ซึ่งตัวอ่อนที่มีสารพันธุกรรมของมนุษย์มากกว่าสองคนขึ้นไป หรือตัวอ่อนที่มีเซลล์หรือส่วนประกอบของเซลล์มนุษย์กับสิ่งมีชีวิตสายพันธุ์อื่นรวมกันอยู่

มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ใดซื้อ เสนอซื้อ ขยาย นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อน

มาตรา ๓๗ การรับฝาก การรับบริจาค การใช้ประโยชน์จากอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนที่รับฝากหรือรับบริจาค เนื่องมาจากการดำเนินการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์หรือการทำให้สิ้นสภาพการเป็นตัวอ่อนที่รับฝากหรือรับบริจาค ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่แพทย-สภาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๘ การให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์กับสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย หากเจ้าของอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนที่ฝากไว้กับผู้รับฝากตามมาตรา ๓๗ ตายลง ห้ามนำอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนดังกล่าวมาใช้ เว้นแต่มีการให้ความยินยอมเป็นหนังสือไว้ก่อนตาย และการใช้อสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนต้องใช้เพื่อบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามีหรือภริยาดังกล่าวที่ยังมีชีวิตอยู่เท่านั้น

การให้ความยินยอมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่แพทยสภาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๙ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามมาตรา ๑๕ ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพเวชกรรม

มาตรา ๔๐ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๓๗ ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพเวชกรรม

หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๑ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ใดให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยไม่มีคุณสมบัติตามที่แพทยสภาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ หรือมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๖ หรือมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ ผู้ใดมิใช่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมทำการศึกษาวิจัยตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๗ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหรือให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามประกาศแพทยสภาว่าด้วยมาตรฐานการให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้แจ้ง

ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทยภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ดำเนินการต่อไปได้ จนกว่าจะมีประกาศแพทยสภาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเกี่ยวกับคุณสมบัติและมาตรฐานในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามมาตรา ๑๕ ใช้บังคับ

มาตรา ๔๘ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศของแพทยสภาเกี่ยวกับการให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๙ ให้ผู้ที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับสามีหรือภริยาที่ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทน หรือพนักงานอัยการ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลให้มีคำสั่งให้ผู้ที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีและภริยาที่ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนนับแต่วันที่ผู้นั้นเกิด ทั้งนี้ ไม่ว่าสามีและภริยาที่ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนจะเป็นสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นเหตุเชื่อมสิทธิของบุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริตในระหว่างเวลาตั้งแต่เด็กเกิดจนถึงเวลาที่ศาลมีคำสั่งว่าเป็นบุตรไม่ได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

1. กำหนดให้ศาลเยาวชนและครอบครัวมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาเฉพาะคดีที่เกี่ยวข้องกับความเป็นบิดามารดาของผู้ที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ และกำหนดให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจวินิจฉัยในกรณีที่มีปัญหาว่าคดีใดอยู่ในเขตอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัวหรือศาลยุติธรรมอื่น (ร่างมาตรา 4)
2. กำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ กำหนดอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ วาระการดำรงตำแหน่ง องค์ประชุม ตลอดจนให้อำนาจคณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการได้ (ร่างมาตรา 6 ถึงร่างมาตรา 13)
3. กำหนดหลักการในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ (ร่างมาตรา 15 - ร่างมาตรา 18)
4. กำหนดให้การผสมเทียมต้องกระทำต่อหญิงที่มีสามีที่ชอบด้วยกฎหมายแล้วเท่านั้นและจะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายกรณีการใช้อสุจิจากผู้บริจาค (ร่างมาตรา 19 และร่างมาตรา 20)
5. กำหนดเงื่อนไขและวิธีการดำเนินการตั้งครรภ์แทนไว้สองกรณี ได้แก่ (1) การใช้ตัวอ่อนที่เกิดจากอสุจิและไข่ของสามีภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์จะให้มีการตั้งครรภ์แทน และ (2) การใช้ตัวอ่อนที่เกิดจากอสุจิหรือไข่ของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์จะให้มีการตั้งครรภ์แทนกับอสุจิหรือไข่ของผู้อื่น รวมถึงห้ามมิให้มีการรับจ้างตั้งครรภ์แทน ห้ามทำการเป็นคนกลาง/นายหน้าจัดให้มีการรับตั้งครรภ์แทน และโฆษณาหรือโฆษณาให้แพร่หลายว่ามีหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน (ร่างมาตรา 21 ถึงร่างมาตรา 25)
6. กำหนดให้แพทยสภาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสุขภาพของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ในขณะที่ตั้งครรภ์ การคลอดและหลังคลอด (ร่างมาตรา 24)
7. กำหนดความเป็นบิดามารดาที่ชอบด้วยกฎหมายของเด็กที่เกิดจากเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ไว้เป็นการเฉพาะ และให้ผู้มีส่วนได้เสียมีอำนาจร้องขอต่อศาลให้ตั้ง

ผู้ปกครองได้ กรณีที่สามีและภริยาที่ประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนถึงแก่ความตายก่อนเด็กเกิด (ร่าง มาตรา 27 และร่างมาตรา 28)

8. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับฝาก การรับบริจาค การใช้ประโยชน์จากอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนที่รับฝากหรือรับบริจาค เนื่องมาจากการดำเนินการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ หรือการทำลายตัวอ่อนที่รับฝากหรือรับบริจาค (ร่างมาตรา 37)

9. กำหนดห้ามใช้ประโยชน์จากอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนที่ฝากไว้ในกรณีที่เจ้าของอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนดังกล่าวตายลง ยกเว้นกรณีที่เจ้าของอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนให้ความยินยอมเป็นหนังสือไว้ก่อนตายและต้องใช้อสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนเพื่อบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามีหรือภริยาที่ยังมีชีวิตอยู่เท่านั้น (ร่างมาตรา 38)

10. กำหนดโทษในทางจริยธรรม โดยมุ่งลงโทษผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมที่ไม่ปฏิบัติตามประกาศของแพทยสภาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ (ร่างมาตรา 39 และร่างมาตรา 40)

11. กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรับรองให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหรือให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ตามประกาศแพทยสภาว่าด้วยมาตรฐานการให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์อยู่ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะมีประกาศแพทยสภาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเกี่ยวกับคุณสมบัติและมาตรฐานการให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ใช้บังคับ (ร่างมาตรา 47)

12. กำหนดบทเฉพาะกาลรับรองสิทธิของผู้ที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนดังกล่าวเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีและภริยาที่ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนนับแต่วันที่ผู้นั้นเกิด (ร่างมาตรา 49)

ประกาศแพทยสภา

ที่ 1/2540

เรื่อง มาตรฐานการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์

เพื่อให้การบริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน สามารถคุ้มครองผู้รับบริการให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21 (1) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรมพ.ศ. 2525 คณะกรรมการแพทยสภาจึงได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 10/2540 วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2540 ให้ออกประกาศกำหนดมาตรฐานการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ดังนี้

ข้อ 1 การให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ หมายความว่ากรรมวิธีใด ๆ ที่เป็นการช่วยการเจริญพันธุ์ที่แตกต่างไปจากกระบวนการตามธรรมชาติ โดยการนำเซลล์สืบพันธุ์ทั้งเพศหญิงและเพศชาย (Gamete) ออกจากร่างกายของผู้รับบริการ และ

- (1) การเคลื่อนย้ายเซลล์สืบพันธุ์เข้าไปในมดลูก และ/หรือหลอดมดลูก (Intrauterine Insemination, Gamete intrafallopian transfer) หรือ
- (2) การปฏิสนธินอกร่างกาย (In vitro fertilization) ด้วยวิธีการต่าง ๆ และการเคลื่อนย้ายตัวอ่อนเข้าไปในหลอดมดลูก และ/หรือโพรงมดลูก (Embryo Transfer)

ข้อ 2 ผู้ดำเนินการสถานพยาบาล หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งมีหน้าที่ในลักษณะเดียวกันในหน่วยงานที่ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทั้งของรัฐและเอกชน จะต้องรับผิดชอบ หรือจัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเป็นผู้รับผิดชอบในการให้บริการดังกล่าว

ข้อ 3 ผู้รับผิดชอบในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ตามข้อ 2 ของหน่วยงานใด จะต้องได้รับหนังสือรับรองจากราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ในหน่วยงานใดซึ่งให้บริการก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการขอหนังสือรับรองจากราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย ภายในร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศนี้ใช้บังคับในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลง

ผู้รับผิดชอบตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ขอหนังสือรับรองจากราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทยภายใน 60 วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

ข้อ 4 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบตามข้อ 3 หรือเป็นผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์จะต้องรักษามาตรฐานการให้บริการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ 5 ให้ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทยเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประกาศฉบับนี้ และรายงานผลการดำเนินการต่อแพทยสภาเป็นประจำ ปี ละครั้ง

ข้อ 6 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 22 ตุลาคม 2540

(นายแพทย์อรุณ เผ่าสวัสดิ์)

นายกแพทยสภา

ประกาศแพทยสภา

ที่ 21/2544

เรื่อง มาตรฐานการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ (ฉบับที่ 2)

ตามที่แพทยสภาได้ออกประกาศฉบับที่ 1/2540 ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2540 กำหนด มาตรฐานการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมนั้นบัดนี้ เห็นเป็นการสมควรกำหนดมาตรฐานการให้บริการในเรื่องดังกล่าวเป็นการเพิ่มเติม เพื่อคุ้มครอง ผู้รับบริการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21(1) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2525 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติ บางประการ เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดย อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการแพทยสภา จึงได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 10/2544 ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2544 ให้ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 4/1 และข้อ 4/2 ของประกาศแพทยสภาฉบับที่ 1/2540 ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2540 เรื่อง มาตรฐานการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ ดังนี้

ข้อ 4/1 การให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์จะต้องไม่เป็นการกระทำใน ลักษณะเป็นการทำสำเนาชีวิต (Human Cloning) เพื่อการเจริญพันธุ์

ข้อ 4/2 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบตามข้อ 3 หรือเป็นผู้ให้บริการ เกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ จะต้องรักษามาตรฐานการให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับการ บริจาคเซลล์สืบพันธุ์จากหญิงหรือชาย หรือตัวอ่อน ที่ใช้ในกระบวนการช่วยการเจริญพันธุ์ดังนี้

(1) กรณีที่คู่สมรสต้องการมีบุตรโดยให้ภรรยาเป็นผู้ตั้งครรภ์ผู้ประกอบ

วิชาชีพเวชกรรมอาจให้บริการโดย

(ก) ใช้เซลล์สืบพันธุ์จากผู้บริจาคเพื่อการปฏิสนธิไม่ว่าจะทำให้เกิดขึ้น

ภายในหรือภายนอกร่างกาย

(ข) รับบริจาคตัวอ่อนเพื่อการตั้งครรภ์

(2) กรณีที่คู่สมรสต้องการมีบุตรโดยให้หญิงอื่นซึ่งมิใช่ภรรยาตั้งครรภ์แทนผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมจะให้บริการได้เฉพาะกรณีใช้ตัวอ่อนที่มาจากเซลล์สืบพันธุ์ของคู่สมรสเท่านั้น

(3) การให้บริการตาม (1) หรือ (2) ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

(ก) ไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้บริจาคเซลล์สืบพันธุ์ในลักษณะที่อาจทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการซื้อขาย

(ข) ไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนแก่หญิงที่ตั้งครรภ์แทนในลักษณะที่อาจทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการรับจ้างตั้งครรภ์

(ค) หญิงที่ตั้งครรภ์แทนจะต้องเป็นญาติโดยสายเลือดของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

(ง) การตรวจวินิจฉัยโรคทางพันธุกรรมของตัวอ่อนก่อนย้ายเข้าสู่โพรงมดลูก (Pre-implantation Genetic Diagnosis) ให้กระทำได้เฉพาะการตรวจเพื่อวินิจฉัยโรคตามความจำเป็นและสมควร ทั้งนี้ จะต้องไม่เป็นการกระทำในลักษณะที่อาจทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเลือกเพศ โดยจะต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมตามแบบแนบท้ายประกาศนี้

(4) การให้บริการนอกเหนือไปจากมาตรฐานที่กำหนดไว้ใน (1) (2) และ (3)

ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ หรือเป็นผู้ให้บริการต้องได้รับความเห็นชอบจากราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทยก่อนการให้บริการทุกครั้ง

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2545

(นายแพทย์สมศักดิ์ โล่ห์เลขา)

นายกแพทยสภา

พระราชบัญญัติการจัดการการรับตั้งครรภ์แทน ค.ศ.1985
1985 บทที่ 49

พระราชบัญญัตินี้มีขึ้นเพื่อวางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินการทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการที่มีความมุ่งหมายกับหญิงที่ตั้งครรภ์ในฐานะที่เป็นมารดาที่รับตั้งครรภ์แทน (surrogate mothers) (16 กรกฎาคม ค.ศ.1985) สมเด็จพระราชินีทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ โดยคำแนะนำและความยินยอมของลอร์ดสไปริตทัลดและเทมโปรัล (Lords Spiritual and Temporal) และคอมมอนส์ (Commons) ในสมัยของรัฐสภา และโดยอำนาจดังกล่าว ตรากฎหมายดังต่อไปนี้

ความหมายของ "มารดาที่รับตั้งครรภ์แทน" (surrogate mother) "การจัดการการรับตั้งครรภ์แทน" (surrogate arrangement) และคำอื่นๆ

1. (1) บทบัญญัติดังต่อไปนี้มีผลใช้บังคับกับการตีความในพระราชบัญญัตินี้

(2) มารดาที่รับตั้งครรภ์แทน (surrogate mother) หมายถึง หญิงที่ตั้งครรภ์เนื่องมาจากการจัดการ...

(a) ที่ถูกทำขึ้นก่อนที่หญิงนั้นจะเริ่มตั้งครรภ์ และ

(b) ที่ถูกทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้เด็กที่อยู่ในครรภ์นั้นถูกส่งมอบให้ และสิทธิปกครองบุตร (parental rights) นั้นถูกใช้ (เพียงเท่าที่บังคับได้) โดยบุคคลอีกคนหนึ่งหรือโดยบุคคลอื่น

(3) การจัดการ หมายถึง การจัดการการรับตั้งครรภ์แทน โดยหญิงได้ถูกจัดการเพื่อการตั้งครรภ์ตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว ถือเป็นมารดาที่รับตั้งครรภ์แทน

(4) การพิจารณาเกี่ยวกับการจัดการที่ถูกทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่กล่าวไว้ใน (2) ข้างต้น จะต้องพิจารณาจากสถานการณ์ทั้งกระบวนการ (as a whole) (และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีคำมั่น (promise) หรือบันทึกความเข้าใจ (understanding) เกี่ยวกับการจ่ายเงินให้กับหญิง หรือเพื่อประโยชน์ของหญิงนั้น เพื่อตอบแทนการตั้งครรภ์ที่เกิดจากการจัดการตามคำมั่น หรือการบันทึกความเข้าใจนั้น)

(5) การจัดการอาจถูกพิจารณาว่าได้ทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ภายใต้เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการส่งมอบเด็กต่อไป

(6) หญิงที่ตั้งครรภ์ต้องได้รับการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของอนุมาตรา (2) (a) ที่กล่าวข้างต้นตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์คือเมื่อได้มีการฉีดเชื้อ (insemination) (หรือกรณีอาจเป็นไปได้สำหรับ

การใส่ตัวอ่อนเข้าไป (embryo insertion)¹ หรือเมื่อมีการนำตัวอ่อนหรือไข่ที่อยู่ในระหว่างกระบวนการปฏิสนธิหรือทั้งเชื้ออสุจิและไข่ใส่เข้าไปในร่างกายของหญิงนั้นแล้วแต่กรณีแล้วส่งผลให้มีการตั้งครรภ์²

(7) คณะบุคคล (body of persons) หมายถึง คณะบุคคลซึ่งได้จดทะเบียน (Corporate) หรือไม่ได้จดทะเบียน (Unincorporated)

(8) การจ่ายเงิน หมายถึง การจ่ายเป็นตัวเงิน หรือ สิ่งที่มีค่าทางการเงิน

(9) พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับได้กับการจัดการไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่ว่าการจัดการนั้นจะมีผลบังคับได้โดยหรือแก่บุคคลที่กระทำการดังกล่าว³

1(A) การจัดการรับตั้งครรภ์แทนไม้อาจบังคับได้โดยหรือต่อบุคคลที่ดำเนินการการรับตั้งครรภ์แทนนั้น⁴

2. (1) บุคคลไม่สามารถกระทำการดังที่จะกล่าวต่อไปนี้ เพื่อผลประโยชน์ทางพาณิชย์ ในสหราชอาณาจักร กล่าวคือ :

(a) เริ่มต้น หรือมีส่วนร่วมในการเจรจาที่มีวัตถุประสงค์ที่ทำให้มีการจัดการรับตั้งครรภ์แทน

(b) เสนอ หรือตกลงในการเจรจาที่จะทำให้เกิดการจัดการการรับตั้งครรภ์แทน

(c) รวบรวมข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ในการที่จะใช้ในการทำ หรือการเจรจาที่จะทำให้เกิดการจัดการการรับตั้งครรภ์แทนและบุคคลในสหราชอาณาจักรต้องไม่เป็นต้นเหตุที่จะทำให้บุคคลใด ๆ กระทำการใดๆ ที่กล่าวข้างต้นเพื่อประโยชน์ทางพาณิชย์

(2) บุคคลซึ่งไม่ปฏิบัติตามอนุมาตรา (1) ข้างต้นถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย แต่กรณีต่อไปนี้เป็นความผิดตามอนุมาตรา (1)

¹ ข้อความที่ขีดเส้นใต้ถูกยกเลิกโดยกฎหมาย Human Fertilisation and Embryology Act 1990 Art. 36 (2)

² ข้อความที่เป็นตัวอักษรเอียงถูกยกเลิกโดยกฎหมาย Human Fertilisation and Embryology Act 1990 Art. 36(2) (a)

³ ข้อความที่เป็นตัวอักษรเอียงถูกยกเลิกโดยกฎหมาย Human Fertilisation and Embryology Act 1990 Art. 36(2) (b)

⁴ ข้อความที่เป็นตัวอักษรเอียงถูกยกเลิกโดยกฎหมาย Human Fertilisation and Embryology Act 1990 Art. 36 (1)

(a) สำหรับหญิงซึ่งมีความตั้งใจที่จะเป็นมารดาที่รับตั้งครรภ์แทนโดยตนเองกระทำการใดตามที่กำหนดไว้ในอนุมาตราข้างต้น หรือเป็นสาเหตุให้การกระทำนั้นได้ถูกทำขึ้น หรือ

(b) สำหรับบุคคลซึ่งมีความตั้งใจที่จะให้มารดาที่รับตั้งครรภ์แทนตั้งครรภ์เพื่อตนกระทำการเช่นว่านั้น หรือเป็นสาเหตุให้การกระทำเช่นว่านั้นได้ถูกทำขึ้น

(3) เพื่อวัตถุประสงค์ของมาตรานี้ บุคคลซึ่งกระทำการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพาณิชย์ (ภายในบังคับอนุมาตรา (4) ที่จะกล่าวต่อไป) หากว่า

(a) มีการจ่ายเงินไม่ว่าในเวลาใดๆ ให้แก่บุคคลนั้นเอง หรือบุคคลอื่นจากการกระทำนั้น หรือ

(b) บุคคลนั้นได้กระทำการโดยมีวัตถุประสงค์ให้มีการจ่ายเงินให้แก่บุคคลนั้นเอง หรือบุคคลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ หรือการเจรจา หรือทำให้เกิดความสะดวกลงในการจัดการเพื่อการรับตั้งครรภ์แทนโดยอนุมาตรานี้ "การจ่ายเงิน" ไม่รวมถึง การจ่ายเงินให้กับ หรือเพื่อประโยชน์ของมารดาที่รับตั้งครรภ์แทน หรือบุคคลที่ตั้งใจจะเป็นมารดาที่รับตั้งครรภ์แทน

(4) ในการดำเนินการกับบุคคลซึ่งกระทำความผิดภายใต้อนุมาตรา (1) ข้างต้น บุคคลดังกล่าวจะไม่ถูกพิจารณาว่าได้กระทำการเพื่อประโยชน์ทางการพาณิชย์ เพราะการจ่ายเงินใดๆ ให้แก่บุคคลอื่นเกี่ยวข้อง หากพิสูจน์ได้ว่า

(a) ในกรณีที่มีการจ่ายเงินนั้นได้เกิดขึ้นก่อนที่จะได้มีการกระทำการ หรือ ไม่ได้มีการกระทำการโดยรู้ หรือมีเหตุผลอันควรรู้ที่จะทำให้สงสัยว่าการจ่ายนั้นมีขึ้นเพื่อการกระทำดังกล่าว และ

(b) ในกรณีอื่นๆที่บุคคลไม่ได้กระทำการโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีการจ่ายเงินเพื่อการดังกล่าว

(5) ในกรณีนี้

(a) บุคคลซึ่งกระทำการแทนได้รับการจ่ายเงินก่อนที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการเจรจาการจัดการการรับตั้งครรภ์แทนในสหราชอาณาจักร และ

(b) การเจรจา หรือการให้ความสะดวกในการจัดการเพื่อการรับตั้งครรภ์แทนได้เป็นการกระทำของคณะบุคคลดังนั้น หากคณะบุคคลไม่ว่าเวลาใดๆ ได้รับการจ่ายเงินซึ่งกระทำโดย หรือการกระทำแทนโดย

(i) หญิงซึ่งได้ตั้งครรภ์โดยการจัดการนั้น

(ii) บุคคลหนึ่ง หรือหลายคนที่หญิงนั้นตั้งครรภ์ให้ หรือ

(iii) บุคคลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับหญิง หรือบุคคลดังกล่าว คณะบุคคลถือว่ามี ความผิดตามบทบัญญัติของกฎหมาย โดยวัตถุประสงค์ของอนุमतรานี้ การจ่ายเงินแก่บุคคลที่ เกี่ยวข้องกับคณะบุคคล ถือว่าเป็นการได้รับเงินโดยคณะบุคคล

(6) ในการดำเนินการเกี่ยวกับคณะบุคคลสำหรับความผิดที่เกิดขึ้นตามอนุมาตรา (5) ข้างต้น หากข้อต่อสู้สามารถพิสูจน์ได้ว่าการจ่ายเงินนั้นไม่ได้มีขึ้นเพื่อการจัดการที่ได้กล่าวไว้ใน (a) ของอนุमतรานี้

(7) บุคคลซึ่งอยู่ในสหราชอาณาจักรที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการ หรือการควบคุม

(a) ส่วนหนึ่งของคณะบุคคล หรือ

(b) ส่วนหนึ่งส่วนใดของการดำเนินการของคณะบุคคลถือว่าการกระทำผิดตาม กฎหมาย หากการดำเนินการซึ่งได้กำหนดในอนุมาตรา (8) ที่จะกล่าวต่อไป เป็นการดำเนินการของ คณะบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(8) การดำเนินการที่กล่าวอ้างในอนุมาตรา (7) ข้างต้นคือ การเจรจา หรือการให้ ความสะดวกในการจัดการเพื่อการรับตั้งครมภ์แทนในสหราชอาณาจักร กล่าวคือ

(a) การจัดการซึ่งทำให้มีการเจรจา หรืออำนวยความสะดวกเพื่อประโยชน์แก่ การพาณิชย์

(b) การจัดการซึ่งได้รับการจ่ายเงิน (หรือการกระทำซึ่งถูกจัดอยู่ในอนุมาตรา (5) ข้างต้น) โดยคณะบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่ขัดกับอนุมาตรา (5) ข้างต้น

(9) ในการดำเนินการกับบุคคลสำหรับการกระทำผิดภายใต้ อนุมาตรา (7) ข้างต้น หากมีข้อต่อสู้สามารถพิสูจน์ได้ว่าบุคคลนั้นไม่รู้ หรือไม่มีเหตุผลอันควรสงสัยว่าการกระทำตาม อนุมาตรา (8) ข้างต้น เป็นการกระทำของคณะบุคคลที่เกี่ยวข้อง; และเพื่อวัตถุประสงค์ในการ ดำเนินการดังกล่าว การจัดการซึ่งตกอยู่ใต้อนุมาตรา (8) (b) ข้างต้น จะต้องไม่ถูกพิจารณาหากพิสูจน์ ได้ว่าการจ่ายเงินที่เกี่ยวข้องนั้น ไม่ได้มีขึ้นเพื่อการจัดการเช่นว่านั้น

การโฆษณาเกี่ยวกับการรับตั้งครมภ์แทน

3. (1) มาตรานี้ใช้บังคับกับการโฆษณาใดๆ ที่มีข้อบ่งชี้ (ทั้งนี้ ต้องแสดงว่า)

(a) บุคคลใดๆ ได้หรือกำลังจะได้เข้าร่วมในการจัดการการรับตั้งครมภ์แทนหรือ เพื่อการเจรจา หรือให้ความสะดวกในการจัดการให้มีการจัดการการรับตั้งครมภ์แทน หรือ

(b) บุคคลใดๆ ซึ่งแสวงหาผู้หญิงซึ่งต้องการที่จะเป็นมารดาที่รับตั้งครมภ์แทน หรือสำหรับบุคคลใดๆ ที่ต้องการหญิงเพื่อการตั้งครมภ์เพื่อเป็น มารดาที่รับตั้งครมภ์แทน

(2) ในกรณีที่หนังสือพิมพ์ หรือวารสารในสหราชอาณาจักร ได้มีการตีพิมพ์โฆษณาตามที่มาตรา 1 ใช้บังคับ เจ้าของหรือบรรณาธิการ หรือผู้พิมพ์ของหนังสือพิมพ์ หรือวารสารเป็นผู้กระทำผิดตามกฎหมาย

(3) ในกรณีที่การโฆษณาตามที่มาตรา 1 ใช้บังคับ ได้ถูกทำให้ปรากฏโดยวิธีการของระบบสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อที่จะทำให้ได้เห็นหรือได้ยิน หรือทั้งสองทางในสหราชอาณาจักรบุคคลใด ๆ ที่อยู่ในสหราชอาณาจักรเป็นสาเหตุที่ทำให้รับทราบ ตามข้อบ่งชี้ตามที่กำหนดในอนุมาตรา (1) ข้างต้น ถือเป็นการกระทำผิด

(4) บุคคลซึ่งพิมพ์ หรือเป็นต้นเหตุให้มีการพิมพ์โฆษณาในสหราชอาณาจักรตามที่มาตรา 1 ใช้บังคับ (รวมโฆษณาที่มีอยู่ในหนังสือพิมพ์ หรือวารสาร หรือการโฆษณาโดยวิธีการของระบบสื่อสารโทรคมนาคม) ถือว่าเป็นผู้กระทำผิดตามกฎหมาย

(5) บุคคลซึ่งจัดจำหน่าย หรือเป็นต้นเหตุให้มีการจัดจำหน่าย ซึ่งโฆษณาตามที่มาตรา 1 ใช้บังคับ ในสหราชอาณาจักร (ไม่ใช่โฆษณาที่มีในหนังสือพิมพ์ หรือวารสารที่พิมพ์นอกสหราชอาณาจักร หรือการโฆษณาโดยวิธีการของระบบสื่อสารโทรคมนาคม) ได้ทราบว่ามีข้อบ่งชี้ที่กำหนดไว้ใน อนุมาตรา (1) ข้างต้น ถือเป็นผู้กระทำผิดตามกฎหมาย

(6) ภายใต้มาตรา 1 ระบบการสื่อสารโทรคมนาคม มีความหมายเช่นเดียวกับกับความหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการโทรคมนาคม ค.ศ.1984 (1984 ซี 12)

4. (1) บุคคลผู้กระทำความผิดภายในพระราชบัญญัตินี้ ถือเป็นความผิดทางอาญาซึ่งมีความร้ายแรงดังนี้

(a) ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามมาตรา 2 ให้มีโทษปรับไม่เกินระดับ 5 ของมาตรฐานการกำหนดโทษ (standard scale) หรือจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

(b) ในกรณีที่มีการกระทำความผิดอาญาตามมาตรา 3 ให้มีโทษปรับไม่เกินระดับ 5 ของมาตรฐานการกำหนดโทษภายใต้อนุมาตรา 1 มาตรฐานการกำหนดโทษ มีความหมายตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 75 ของพระราชบัญญัติความยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice Act) ค.ศ.1982 1982 ซี 48

(2) การดำเนินการสำหรับความผิดอาญา ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ จะไม่ถูกดำเนินคดี

(a) ในสหราชอาณาจักร หรือเวลส์ เว้นแต่โดยความยินยอมจากผู้อำนวยการสำนักงานอัยการ (Director of Public Prosecutions) และ

(b) ในไอร์แลนด์เหนือ เว้นแต่โดยความยินยอมจากผู้อำนวยการสำนักงานอัยการของไอร์แลนด์เหนือ

(3) เมื่อความผิดอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ได้กระทำขึ้นโดยคณะบุคคลที่ได้จดทะเบียนแล้ว และพิสูจน์ได้ว่าการกระทำผิดโดยความยินยอม หรือการอนุญาต หรืออาจถือได้ว่าการเพิกเฉยต่อส่วนหนึ่งส่วนใด ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ เลขานุการ หรือพนักงานอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในคณะบุคคลที่จดทะเบียนแล้ว หรือบุคคลใดๆ ที่ได้สนับสนุนการกระทำไม่ว่าโดยทางใดๆ บุคคลนั้นและคณะบุคคลที่จดทะเบียนแล้วมีความผิดตามกฎหมาย และจะต้องรับผิดตามกระบวนการของกฎหมายและถูกลงโทษต่อไป

(4) หากการกระทำของคณะบุคคลที่ได้จดทะเบียนแล้ว ได้ถูกจัดการโดยสมาชิกอนุมาตรา (3) ข้างต้นจะถูกนำมาบังคับใช้กับการกระทำ หรือความผิดของสมาชิก ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงหน้าที่ในการจัดการ หากดำเนินการในตำแหน่งผู้อำนวยการของคณะบุคคลที่จดทะเบียนแล้วนั้น

(5) ในการดำเนินการกับความผิดตามอนุมาตรา 2 ของพระราชบัญญัตินี้ หลักฐานใดๆที่ถูกทำขึ้นไม่ว่าโดยลายลักษณ์อักษร หรือโดยวาจา หรือโดยการตีพิมพ์ (ไม่ว่าจะมีการปรากฏตัวของคู่กรณีในการดำเนินการนั้นหรือไม่) โดยบุคคลซึ่งมีส่วนร่วมในการจัดการ หรือการควบคุมคณะบุคคล หรือการดำเนินการใดๆ ของคณะบุคคล หรือโดยบุคคลผู้กระทำการตามที่กำหนดไว้ในอนุมาตรา (1) (a) ถึง (c) ของมาตราที่เกี่ยวกับคณะบุคคล สามารถยอมรับให้ใช้เป็นหลักฐานของการกระทำของคณะบุคคลได้

(6) โดยคำนึงถึงการกระทำผิดอาญาภายใต้พระราชบัญญัตินี้ มาตรา 127(1) ของพระราชบัญญัติมาเจสเตรทคอร์ท ค.ศ.1980 (Magistrates's courts Act 1980) (1890 ซี 43)(ข้อมูลจะถูกนำมาภายในหกเดือนนับแต่ที่ได้มีการกระทำผิด) มาตรา 331 (1) ของพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคriminal (สก๊อตแลนด์) ค.ศ. 1975 (1975 c 21)(การดำเนินการจะต้องเริ่มต้นภายในระยะเวลาที่กำหนด) และมาตรา 19 (1) ของมาเจสเตรทคอร์ท Magistrates's courts (ประเทศไอร์แลนด์เหนือ) คำสั่ง 1981 (เอส ไอ 1981/1675(เอ็นไอ 26) (การฟ้องคดีต้องกระทำภายในกำหนดเวลา) จะมีผลกรณีที่มีการอ้างอิงระยะเวลา 6 เดือน จะถูกแทนด้วยระยะเวลา 2 ปี

ชื่อย่อ และเนื้อหา (Short Title and extent)

5. (1) พระราชบัญญัตินี้จะถูกเรียกว่า พระราชบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการการรับตั้งครรรภ์แทนค.ศ.1985

(2) พระราชบัญญัตินี้ขยายผลบังคับไปถึงไอร์แลนด์เหนือ

รายการข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการวอร์น็อคว่าด้วยการปฏิสนธิมนุษย์และตัวอ่อนวิทยา

The Warnock Report on Human Fertilisation and Embryology

เราขอเสนอแนะว่า

A. องค์การผู้อนุญาตและอำนาจหน้าที่

1. องค์การผู้อนุญาตใหม่ที่ก่อตั้งขึ้นตามกฎหมายมีขึ้นเพื่อจัดการเกี่ยวกับการวิจัยและการบริการรักษาผู้มีบุตรยาก (infertility service) ซึ่งได้แนะนำไว้ควรอยู่ภายใต้การควบคุม
2. ควรจะต้องมีการจัดการเพื่อส่งเสริมการวิจัยและการให้บริการรักษาผู้มีบุตรยาก (infertility service) และประธาน (chairman) ผู้ทำหน้าที่นั้น จะต้องเป็นบุคคลธรรมดา (lay person)
3. ผู้ปฏิบัติทุกฝ่ายที่เสนอการบริการตามที่ได้แนะนำไว้ นั้น จะต้องมีขึ้นภายใต้การอนุญาต และข้อกำหนดทั้งหลายที่เป็นส่วนหนึ่งของบทบัญญัตินั้น รวมทั้งบทบัญญัติเกี่ยวกับน้ำอสุจิ (fresh semen) และธนาคารสำหรับการจัดเก็บไข่มนุษย์แช่แข็ง น้ำอสุจิ และตัวอ่อน (semen and embryos) จะต้องได้รับอนุญาตจากองค์การผู้อนุญาต
4. การผสมเทียมโดยใช้เชื้อจากผู้บริจาค (Artificial Insemination by the Donor) สามารถมีได้โดยพื้นฐานของการจัดการที่เหมาะสม และภายใต้การจัดการการอนุญาตตามที่ได้อธิบายไว้ในบทที่ 13 แก่คู่สมรสที่มีบุตรยากในกรณีที่เหมาะสม บทบัญญัติเกี่ยวกับการให้บริการการผสมเทียมโดยใช้เชื้อจากผู้บริจาค โดยปราศจากใบอนุญาตเพื่อวัตถุประสงค์นี้ถือว่าเป็นการกระทำผิด
5. การบริการการปฏิสนธินอกร่างกายควรจะมีอยู่ต่อไปภายใต้การอนุญาตในลักษณะเดียวกันและการตรวจสอบตามที่ได้แนะนำไว้ในหลักเกณฑ์เรื่องการผสมเทียมโดยใช้เชื้อจากผู้บริจาค
6. การบริจาคไข่ควรได้รับการยอมรับว่าเป็นเทคนิคสำหรับการรักษาผู้มีบุตรยากภายใต้การอนุญาต และการควบคุมประเภทเดียวกันดังที่ได้แนะนำไว้ในหลักเกณฑ์เรื่องการผสมเทียมโดยใช้เชื้อจากผู้บริจาคและการปฏิสนธินอกร่างกาย
7. รูปแบบของการบริจาคตัวอ่อน เกี่ยวข้องกับน้ำอสุจิและไข่ที่บริจาคซึ่งนำมาผสมกันภายนอก ร่างกายควรได้รับการยอมรับว่าเป็นการรักษาผู้มีบุตรยากภายใต้การอนุญาตและการควบคุมอย่างเดียวกันตามที่ได้แนะนำไว้ภายใต้หลักเกณฑ์เรื่องการผสมเทียมโดยใช้เชื้อจากผู้บริจาคและการปฏิสนธินอกร่างกาย และการบริจาคไข่
8. เทคนิคในการบริจาคตัวอ่อนโดยการล้าง (lavage) ไม่สมควรถูกนำมาใช้ในช่วงเวลานี้

9. การใช้ไข่แช่แข็งในขั้นตอนของกระบวนการบำบัดรักษาไม่สมควรดำเนินการจนกว่าจะมีการวิจัยที่แสดงว่าจะไม่เกิดความเสียหายที่ยอมรับไม่ได้ และถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องมีการทบทวนโดยองค์กรผู้อนุญาต

10. การใช้ตัวอ่อนแช่แข็งควรได้รับการพัฒนาต่อไปภายใต้การทบทวนโดยองค์กรผู้อนุญาต

11. การวิจัยที่ดำเนินการเกี่ยวกับตัวอ่อนมนุษย์ในหลอดแก้ว (human in vitro embryos) และการจัดการเกี่ยวกับตัวอ่อนดังกล่าวจะสามารถกระทำได้หากได้รับอนุญาต

12. ไม่ควรให้มีการเก็บรักษาตัวอ่อนมนุษย์ที่ยังมีชีวิตซึ่งเกิดจากการปฏิสนธินอกร่างกายไม่ว่าจะโดยการแช่แข็งหรือไม่ หากไม่ได้มีการนำไปใส่ในร่างกายของหญิงภายใน 14 วัน หลังจากการปฏิสนธิ และตัวอ่อนนี้ต้องไม่ถูกใช้เป็นสิ่งมีชีวิตเพื่อการวิจัย (research subject) เกินกว่า 14 วัน นับจากการปฏิสนธิระยะเวลาดังกล่าวนี้ไม่รวมช่วงเวลาในระหว่างที่ตัวอ่อนยังถูกแช่แข็ง

13. วิธีการใช้ หรือการกำจัดตัวอ่อนที่สำรองไว้ (spare embryos) ควรจะต้องผ่านการยินยอม

14. เพื่อให้เป็นข้อควรปฏิบัติที่ดี (good practice) การวิจัยที่จะถูกทำขึ้นกับตัวอ่อนที่สำรองไว้ (spare embryos) ควรได้รับความยินยอมใดๆ จากทั้งฝ่ายหญิงและฝ่ายชายที่เป็นผู้ให้กำเนิดตัวอ่อนนั้น เมื่อใดก็ตามที่สามารถกระทำได้

15. เมื่อการปฏิสนธิข้ามสายพันธุ์ (trans-species fertilization) ซึ่งได้ถูกใช้เป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนที่ได้รับการยอมรับสำหรับการบรรเทาการมีบุตรยาก (alleviating infertility) หรือ การประเมินหรือการวิเคราะห์การปฏิสนธิในส่วย่อย (assessment or diagnosis of sub-fertility) จะต้องได้รับการอนุญาตและเงื่อนไขที่ได้ให้ไว้ในการอนุญาตนั้นจะต้องเป็นการพัฒนาซึ่งเป็นผลจากการผสมกัน (hybrid) ซึ่งจะต้องสิ้นสุดภายในขั้นตอนที่มีการพัฒนาในระดับสองเซลล์ (two cell stage)

16. องค์กรผู้อนุญาตควรจะได้รับ การตรวจสอบเพื่อพิจารณาถึงความจำเป็นสำหรับการติดตามผลการศึกษาในเด็กที่เกิดจากเทคนิคใหม่ รวมทั้งการพิจารณาเกี่ยวกับความจำเป็นสำหรับการจดทะเบียนที่เป็นศูนย์กลางของการเกิดนั้น

17. การขายและการซื้อเซลล์สืบพันธุ์มนุษย์ หรือตัวอ่อน (human gametes or embryos) ควรจะได้รับอนุญาตภายใต้การอนุญาตจาก และภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้โดยองค์กรผู้อนุญาตเท่านั้น

B. หลักการเกี่ยวกับบทบัญญัติกฎหมาย

18. เพื่อให้เป็นข้อควรปฏิบัติที่ดี ไม่ควรมีการเปิดเผยชื่อของบุคคลที่สามซึ่งบริจาคเซลล์สืบพันธุ์ (gametes) สำหรับการรักษาผู้มีบุตรยาก ต่อฝ่ายชายและฝ่ายหญิงก่อน ระหว่าง หรือภายหลังจากการรักษา และเช่นเดียวกันบุคคลที่สามจะต้องไม่ทราบถึงอัตลักษณ์ (Identity) ของคู่ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงที่ได้รับความช่วยเหลือ

19. การให้คำ แนะนำ จากผู้เชี่ยวชาญจะต้องมีขึ้นเพื่อคู่สมรสที่มีบุตรยาก(all infertile couple) และบุคคลที่สามในทุกๆ ขั้นตอนของการรักษา และถือเป็นส่วนสำคัญของบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณสุขแห่งชาติและในภาคเอกชน
20. เมื่ออายุครบสิบแปดปีเด็กนั้นจะต้องได้รับข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับที่มาของชาติพันธุ์ (ethnic) และสุขภาพทางพันธุกรรม (genetic health) ของผู้บริจาคและจะต้องมีการออกกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในการเข้าถึงดังกล่าว
21. ในกรณีที่มีรูปแบบพิเศษที่หลากหลายในการรักษาผู้มีบุตรยาก ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรของคู่สัญญาจะต้องได้รับก่อนการรักษาจะได้เริ่มขึ้นหากเป็นไปได้ เพื่อให้เป็นข้อควรปฏิบัติที่ดี ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจะต้องได้รับในรูปแบบที่เหมาะสม
22. เพื่อให้เป็นข้อควรปฏิบัติที่ดี ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นทางการโดยคู่สัญญาจะต้องได้รับก่อนการรักษาด้วยการผสมเทียมโดยการฉีดเชื้อจากผู้บริจาคจะได้เริ่มขึ้น แบบฟอร์มการลงนามยินยอมควรได้รับการอธิบายอย่างละเอียดแก่คู่สัญญาทั้งสองฝ่าย
23. สำหรับในปัจจุบัน ผู้บริจาคหนึ่งคนควรจะได้รับกำหนดให้สามารถเป็นบิดาของเด็กได้ไม่เกิน 10 คน
24. ในหลายๆ กรณีที่ที่ปรึกษาได้ปฏิเสธการให้การรักษาใดๆ จะต้องมีการให้คำอธิบายอย่างเต็มรูปแบบถึงเหตุผลแก่คนไข้เสมอ
25. จำนวนของผู้บริจาคทุกคนที่บริจาคผ่านการบริการสาธารณสุขแห่งชาติควรได้รับการตรวจสอบโดยคลินิกที่ทำกรบริจาคว่าตรงกันกับรายชื่อตามรายการหลักของจำนวนผู้บริจาคที่ผ่านการบริการสาธารณสุขแห่งชาติที่ยังคงมีอยู่การตรวจสอบนี้ต้องถูกดำเนินการโดยแยกเป็นอิสระจากทะเบียนผู้บริจาคที่ทำการบริจาคผ่านการบริการสาธารณสุขแห่งชาตินั้น
26. จะต้องมีกการดำเนินการเข้าสู่ระบบอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยผู้บริคน้ำเชื้อจะได้รับเพียงค่าใช้จ่ายของเขาเท่านั้นเอง
27. เกี่ยวกับการบริจาคไข่ เพื่อให้เป็นข้อควรปฏิบัติที่ดีตามที่เราได้พิจารณาแล้วเกี่ยวกับเทคนิคอื่นๆ ที่จะถูกนำมาใช้ รวมถึงการไม่เปิดเผยชื่อ (anonymity) ของผู้บริจาค การจำกัดจำนวนทารกให้ไม่เกิน 10 คน ต่อผู้บริจาค 1คน การให้ข้อมูลแก่เด็กเกี่ยวกับที่มาของยีนที่เขาได้รับ การจัดให้มีที่ปรึกษาสำหรับทุกๆ ฝ่าย และความยินยอมที่เป็นลายลักษณ์อักษร
28. การบริจาคเซลล์สืบพันธุ์และตัวอ่อนแก่ผู้ที่มีความความเสี่ยงในการถ่ายทอดความผิดปกติทางพันธุกรรม (transmitting hereditary disorders) ควรเป็นการปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับทั่วไป

29. ทุกประเภทของอุปกรณ์คู่มือเกี่ยวกับการเลือกเพศแบบ "ทำด้วยตนเอง"(do-it-yourself) ควรจะอยู่ภายใต้การควบคุมของพระราชบัญญัติยา(The Medicines Act) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้แน่ใจว่าอุปกรณ์ดังกล่าวมีความปลอดภัย มีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานที่ยอมรับได้ในการใช้นั้น

30. การใช้น้ำอสุจิแช่แข็งในกระบวนการของการผสมเทียมโดยการฉีดเชื้อ(artificial insemination) ควรจะมีอยู่ต่อไป

31. จะต้องมีการทบทวนทุกๆ 5 ปี โดยอัตโนมัติเกี่ยวกับการฝากน้ำอสุจิ และไข่

32. ควรจะพิจารณาว่าระยะเวลา 10 ปี ถือเป็นระยะเวลาที่นานที่สุด สำหรับการเก็บตัวอ่อน หลังจากระยะเวลานั้น สิทธิในการใช้ หรือกำจัด ตกเป็นขององค์กรในการจัดเก็บ

33. หากคู่สมรสคนใดคนหนึ่งตาย สิทธิในการใช้ หรือกำจัดตัวอ่อนที่ถูกเก็บไว้สำหรับคู่สมรสนั้นจะตกเป็นของคู่สมรสที่มีชีวิต หากทั้งสองคนสิ้นชีวิต สิทธิดังกล่าวตกเป็นขององค์กรในการจัดเก็บ

34. ในกรณีที่ไม่มีสัญญาระหว่างคู่สมรส สิทธิในการตัดสินใจในการใช้ หรือกำจัดตัวอ่อน จะตกเป็นขององค์กรในการจัดเก็บ เหมือนกับว่าระยะเวลา 10 ปีได้สิ้นสุดไปเรียบร้อยแล้ว

C. บทบัญญัติเกี่ยวกับการบริการ

35. ควรจะมีการระดมทุน (Funding) เพื่อสนับสนุนการเก็บรวบรวมทางสถิติที่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติ และการบริการรักษาผู้มีบุตรยาก

36. องค์กรด้านสุขภาพ (health authority) จะต้องทบทวนการอำนวยความสะดวกสำหรับการติดตาม (investigation) และการรักษาผู้มีบุตรยาก และพิจารณาถึงการสร้างคลินิกที่เชี่ยวชาญการรักษาผู้มีบุตรยาก (a specialist infertility clinic) แยกต่างหากจากนรีเวชวิทยา (gynaecology) ซึ่งต้องมีการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยผู้เชี่ยวชาญ (specialist units) รวมทั้งการให้บริการการปรึกษาทางพันธุกรรม (genetic counselling service) ในระดับภูมิภาค และระดับเหนือกว่าภูมิภาค

37. ในกรณีที่ไม่สามารถเป็นไปได้ที่จะมีคลินิกแยกออกมาต่างหาก คนไข้ที่มีบุตรยาก (infertility patients) ควรได้รับการเฝ้าระวังต่างหากจากคนไข้ในนรีเวชวิทยาประเภทอื่นๆ เท่าที่จะเป็นไปได้

38. ในการสร้างคณะทำงาน (working group) ในระดับประเทศ ประกอบด้วยกรมสุขภาพ (health departments) องค์กรด้านสุขภาพ (health authority) และกลุ่มทำงานการรักษาผู้มีบุตรยาก เพื่อกำหนดรายละเอียดของแนวทางการจัดองค์กรในการให้บริการ

39. ควรจะมีการพิจารณาในข้อสรุปของแผนการให้บริการรักษาผู้มีบุตรยาก โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของแผนด้านยุทธวิธีขององค์กรด้านสุขภาพในการพิจารณาต่อไป

40. การปฏิสนธินอกร่างกายควรดำเนินต่อไปภายใต้การบริการสาธารณสุขแห่งชาติ

41. หน้าที่หนึ่งของคณะกรรมการซึ่งถูกสร้างขึ้นตามคำแนะนำข้อ 2.17 จะต้องพิจารณาร่างจะจัดการบริการเด็กหลอดแก้วที่ดีที่สุดอย่างไร ภายใต้การจัดการของการบริการสาธารณสุขแห่งชาติ

D. ข้อจำกัดทางกฎหมายเกี่ยวกับการวิจัย

42. ตัวอ่อนของมนุษย์จะต้องได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายหมายอย่างเพียงพอ

43. การใช้ตัวอ่อนเด็กหลอดแก้วโดยไม่ได้รับอนุญาต ควรจะถือว่าเป็นการกระทำความผิดทางอาญา

44. การบัญญัติกฎหมายจะต้องมีขึ้นเกี่ยวกับการการวิจัยที่จะดำเนินการเกี่ยวกับตัวอ่อนซึ่งเกิดจากการปฏิสนธิภายในหลอดแก้ว ไม่ว่าจะมาเป็นอย่างใดจนกระทั่งถึงขั้นตอนสุดท้าย คือ 14 วันหลังจากที่มีการปฏิสนธิ แต่ต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ ที่บังคับโดยองค์กรผู้อนุญาต

45. ควรจะพิจารณาร่างจะจัดการ หรือการใช้ตัวอ่อนมนุษย์ที่มีชีวิตซึ่งเกิดจากการปฏิสนธิภายในหลอดแก้วซึ่งนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ (เช่น 14 วันหลังจากที่มีการปฏิสนธิ) เพื่อเป็นสิ่งมีชีวิตสำหรับการวิจัย เป็นความผิดอาญา

46. ตัวอ่อนที่ได้ถูกใช้ในการวิจัยจะต้องไม่ถูกส่งผ่านไปในร่างกายของหญิงอีก

47. การใช้การปฏิสนธิข้ามสายพันธุ์ (trans-species fertilization) โดยไม่ได้รับอนุญาตซึ่งใช้เซลล์สืบพันธุ์ของมนุษย์ ควรถือเป็นความผิดในทางอาญา

48. การใส่ตัวอ่อนมนุษย์ในมดลูกของสิ่งมีชีวิตประเภทอื่นเพื่อให้ตั้งครรภ์ควรถือเป็นความผิดทางอาญา

49. ไม่ควรจะถือว่าเป็นจรรยาบรรณที่ถูกต้องไม่ว่าในสถานการณ์ใดๆ และไม่ควรมีได้รับการอนุญาตตามกฎหมาย หากองค์กรผู้ได้รับอนุญาตจะประกาศแนวทางเกี่ยวกับประเภทของการวิจัย นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

50. การขายหรือซื้อเซลล์สืบพันธุ์ หรือตัวอ่อนมนุษย์โดยไม่ได้รับอนุญาต ควรถือเป็นการกระทำ ความผิดทางอาญา

E. การเปลี่ยนแปลงกฎหมาย

51. เด็กที่เกิดจากการผสมเทียมโดยใช้เชื้อจากผู้บริจาคต้องถือว่าเป็นบุตรโดยด้วยกฎหมายของมารดา และสามีของมารดา หากบุคคลทั้งสองได้มีความยินยอมในการรักษานั้น

52. การเปลี่ยนแปลงในทางกฎหมายควรเป็นดังนี้ ผู้บริจคน้ำอสุจิ จะไม่มีสิทธิหรือหน้าที่ในทางครอบครัว (parental rights) ของเด็ก

53. ภายใต้คณะกรรมการกฎหมายอังกฤษ (English Law Commission) ควรสันนิษฐานไว้ก่อนว่า สามีได้ให้ความยินยอมแก่การผสมเทียมโดยใช้เชื้อจากผู้บริจาค เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าเป็นอย่างอื่น

54. กฎหมายอาจถูกเปลี่ยนแปลงเพื่ออนุญาตให้สามีจดทะเบียนเป็นบิดาได้(ภายใต้ 4.17)

55. ควรจะมีการบัญญัติกฎหมายสำหรับกรณีที่เกิดแต่หญิงที่ได้รับการบริจาคไข่และหญิงที่ให้กำเนิด โดยวัตถุประสงค์นี้ ภายใต้กฎหมายจะถือว่าเป็นมารดาของเด็กนั้น และผู้บริจาคไข่ไม่มีสิทธิหรือหน้าที่ในตัวเด็กนั้น
56. การบัญญัติกฎหมายที่ได้เสนอใน 4.25 และ 6.8 จะต้องครอบคลุมเด็กที่เกิดจากการบริจาคตัวอ่อน (โปรดพิจารณาข้อเสนอนี้ 53 และ 54)
57. ต้องมีการบังคับกฎหมายเกี่ยวกับการทำผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกับการกระทำหรือการดำเนินการในสหราชอาณาจักรโดยตัวแทน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคัดเลือกผู้หญิงที่จะรับตั้งครรภ์แทน หรือทำการจัดการให้บุคคล หรือคู่สมรสซึ่งตั้งใจที่จะใช้บริการการที่จะเป็นมารดาที่รับตั้งครรภ์ การบัญญัติกฎหมายเช่นนั้น จะต้องมีขอบเขตเพียงพอที่จะบังคับกับทั้งองค์กรที่หาเพื่อแสวงหากำไร และไม่แสวงหากำไร
58. การบัญญัติกฎหมายจะต้องมีขอบเขตเพียงพอในการให้มีความรับผิดชอบทางอาญาในการกระทำของผู้มิวิชาชีพ หรือบุคคลอื่นๆ ที่ช่วยเหลือให้เกิดการตั้งครรภ์โดยการรับตั้งครรภ์แทน
59. จะต้องมีบทบัญญัติในเรื่องของสัญญาการรับตั้งครรภ์แทนถือเป็นสัญญาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่สามารถใช้บังคับได้ภายในศาล
60. ควรมีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับกรณีที่บุคคลซึ่งตายในระหว่างช่วงระยะเวลาที่มีการจัดเก็บ หรือไม่สามารถที่จะระบุวันตรวจจสอบสิทธิในการใช้หรือกำจัดเซลล์สืบพันธุ์แช่แข็งของชายและหญิง ให้เป็นสิทธิขององค์กรในการจัดเก็บ
61. ควรมีการบัญญัติกฎหมายเพื่อให้มั่นใจว่า เด็กที่เกิดจากการผสมเทียมโดยใช้เชื้อจากสามีซึ่งไม่ได้ อยู่ในมดลูก (In utero) ในวันที่บิดาถึงแก่ความตายจะไม่มีสิทธิในการสืบทอด หรือสิทธิทางมรดกจากบิดานั้น
62. การบัญญัติกฎหมายจะต้องทำให้แน่ใจว่า ไม่มีกรรมสิทธิในตัวอ่อนมนุษย์
63. สำหรับวัตถุประสงค์ในสิทธิรับมรดก (primogeniture) วันและเวลาเกิด และไม่ใช้วันที่ปฏิสนธิ จะต้องถูกนำมาใช้เป็นปัจจัยในการตัดสินใจ
64. การบัญญัติกฎหมายจะต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับเด็กที่เกิดจากการปฏิสนธินอกร่างกาย ซึ่งใช้ตัวอ่อนที่แช่แข็งหรือได้มีการเก็บไว้ ซึ่งไม่ได้อยู่ในมดลูก(In utero) ในวันที่บิดาเสียชีวิต จะไม่มีสิทธิในการสืบทอด หรือสิทธิทางมรดกจากบิดานั้น

ข้อถกเถียงเกี่ยวกับความเห็นแย้ง : เอ การรับตั้งครรภ์แทน

1. ในวรรคต่อไปนี้เราขอแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างที่ได้รับจากแบบสอบถามในเรื่องการรับตั้งครรภ์แทน เราเชื่อมั่นว่ามีโอกาสไม่มากนักที่การรับตั้งครรภ์แทนจะถูกนำมาเป็นประโยชน์แก่คู่สมรสโดยเป็นวิธีการสุดท้าย และในโอกาสนั้นนรีแพทย์(gynecologists) ไม่ควรปฏิเสธที่จะแนะนำทางเลือกโดยการรับตั้งครรภ์แทนให้กับคนไข้ เพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดร่วมกันสำหรับความห่วงใยทั้งหลาย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ที่มากที่สุดของเด็กที่จะเกิดขึ้นมา เราเชื่อว่าการได้รับการดูแลและควบคุมอย่างเข้มงวดเป็นสิ่งจำเป็น เราขอแนะนำว่าองค์กรผู้อนุญาตที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 13 ควรจะรวมเรื่องการรับตั้งครรภ์แทนเอาไว้ในขอบเขตด้วย และสำหรับตัวแทนที่ทำการโดยไม่แสวงหากำไรที่ได้มีความมุ่งประสงค์ที่จะช่วยเหลือในเรื่องการจัดการการรับตั้งครรภ์แทนจะต้องได้รับอนุญาตจากองค์กรผู้อนุญาต

2. เราต้องการทำให้เกิดความชัดเจนว่า เราได้ร่วมมือกับฝ่ายต่างๆ ในความห่วงใยทั้งหลายที่ปรากฏในบทที่ 8 การดำเนินการเกี่ยวกับการรับตั้งครรภ์แทนอาจนำไปสู่ปัญหาสำคัญหลายประการ และเราไม่ต้องการปฏิเสธปัญหาเหล่านั้น ในขณะที่เดียวกันเราตระหนักดีว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่กำลังคิดจะทำการรับตั้งครรภ์แทนด้วยไม่ว่าทางใดก็ตามควรจะ ทราบถึงปัญหาต่างๆที่จะตามมา เราเห็นด้วยกับวรรค 8.1 ถึง 8.16 ว่าเป็นข้อสรุปที่เป็นธรรมสำหรับประเด็นทั้งหลายนั้น เราเป็นส่วนหนึ่งที่เห็นด้วยกับฝ่ายต่างๆ ทั้งนี้ แม้ว่าวรรค 8.17 ถึงวรรค 8.19 จากความเห็นตามแบบสอบถามจะถูกแยกออกไป

3. แม้ว่าในวรรคเหล่านี้จะเป็นเรื่องของความเห็นร่วมกัน เราเห็นด้วยกับฝ่ายต่างๆ ในการคัดค้านการรับตั้งครรภ์แทนเพื่อความสะดวก (surrogacy for convenience)เช่นเดียวกันเราเห็นด้วยว่ากฎหมายอาญาควรจะต้องถูกนำมาเพื่อป้องกันการดำเนินการเพื่อการแสวงหาผลกำไรของบริษัทนายหน้าในเรื่องนี้ แม้ว่าเหตุผลของเราอาจแตกต่างไปจากฝ่ายต่างๆ ในความเห็นของเราปัญหาเกี่ยวกับการแสวงหาผลประโยชน์โดยการเป็นมารดาที่รับตั้งครรภ์แทน หรือการกระทำต่อหญิงนั้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลประโยชน์ของบุคคลอื่น ยังไม่เป็นประเด็นด้านศีลธรรมที่ชัดเจนอย่างที่ฝ่ายต่างๆ ได้ยืนยัน ในทางกลับกันเราเชื่อมั่นว่ามีประเด็นที่ยุ้งยากอย่างมากในเรื่องของบุคคล กฎหมาย หรือสังคมที่เกิดขึ้นจากการรับตั้งครรภ์แทนเกี่ยวพันกับประเด็นการรับบุตรบุญธรรมและการเลี้ยงดู ดังนั้นจึงไม่ควรที่จะมีการดำเนินการเพื่อการพาณิชย์ เช่นเดียวกันกับที่ไม่ควรจะมีตัวแทนที่ดำเนินการรับบุตรบุญธรรมเพื่อการพาณิชย์

4. ความไม่เห็นด้วยของเราเกี่ยวกับฝ่ายต่างๆ เป็นประเด็นสำคัญอย่างมากในวรรค 8.18 และ 8.19 โดยที่เราในฐานะที่เป็นผู้ถามขอเสนอแนะว่า ความต้องการสำหรับการรับตั้งครรภ์แทนในรูปแบบหนึ่งหรือรูปแบบอื่นๆ เป็นสิ่งที่จะต้องมืออยู่ต่อไป และอาจมีความต้องการมากขึ้น ความต้องการบางส่วนนั้นอาจเป็นความต้องการที่ไม่จริงจังหรือไม่เหมาะสม แต่คู่สมรสที่ไม่มีข้อสงสัยแล้ว โดยเหตุผลทางการแพทย์ตามที่กำหนดไว้ในวรรค 8.2 จะใช้วิธีการรับตั้งครรภ์แทนเป็นวิธีการสุดท้าย ฝ่ายต่างๆตามที่ได้เสนอแนะในวรรค 8.18 ต้องการให้บริแพทย์หลีกเลี่ยงที่จะเสนอรูปแบบของการช่วยเหลือคู่สมรสให้มีการตั้งครรภ์โดยการรับตั้งครรภ์แทน ซึ่งผลที่ตามมา คู่สมรสอาจหมดหวังกับการมีบุตรและอาจมีความเสี่ยงอื่นๆ เช่น การทำให้มีการแท้งมากขึ้นหรืออาจตัดสินใจที่จะใช้วิธีการจัดการแบบ "ทำเองได้" ซึ่งในวิธีการหลังนี้เป็นไปได้ว่าคู่สมรสจะถูกผลักดันให้มีการจัดการด้วยตัวเองซึ่งถือว่าเป็นความล้มเหลว ซึ่งวิธีการจัดการเหล่านี้จะไม่ได้รับการสนับสนุนโดยการบริการทางการแพทย์หรือการให้คำปรึกษา และอาจไม่เป็นความลับซึ่งผู้ถามได้เสนอแนะไว้ในวรรค 3.2 เพื่อคุ้มครองทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาการมีบุตรยากจากความซับซ้อนทางกฎหมายและทางจิตใจ

5. โดยที่ได้พิจารณาถึงความเสี่ยงที่ได้จากข้อโต้แย้งจากทั้งสองด้าน เราจึงมาสู่ข้อสรุปว่าเป็นการทำผิดพลาดหากจะปิดทางออกสำหรับการรับตั้งครรภ์แทนสำหรับวิธีการรักษาในกรณีที่ไม่มีบุตร ทั้งนี้ เรามีความห่วงใยวิธีการที่อาจมีการเสนอ เราเชื่อว่าองค์กรผู้อนุญาตที่เสนอไว้ในบทที่ 13 ควรจะรวมเรื่องการรับตั้งครรภ์แทนเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาด้วย องค์กรควรมีอำนาจในการให้อุญาตแก่ตัวแทนที่เข้ามาจัดการเพื่อการรับตั้งครรภ์แทน การจัดการเหล่านี้ รวมทั้งการเลือกคู่สมรสที่ต้องการบุตรกับมารดาที่รับตั้งครรภ์แทน และการจัดเตรียมการปรึกษาที่เพียงพอเพื่อให้แน่ใจว่าข้อยุ่งยากทั้งทางด้านกฎหมายและทางบุคคลที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์แทนจะเป็นที่เข้าใจอย่างดี ตัวแทนที่จะได้รับอนุญาตนั้นควรจะเป็นเฉพาะแต่ตัวแทนที่มีความชำนาญในเรื่องการดูแลเด็กอย่างดีที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในทางการพาณิชย์ ดังนั้นการรับบุตรบุญธรรม และการเลี้ยงดู ตัวแทนหรือตัวแทนใหม่ การจัดหาคนและการดำเนินงานจะต้องเป็นผู้ที่เหมาะสมสำหรับการอนุญาตนั้น เราไม่ได้แนะนำว่า องค์กรผู้อนุญาตทำให้เกิดตัวแทนเพียงเพราะว่ามีข้อเสนอและมีอำนาจในการพิจารณาผู้ที่สมัครเข้ามาเท่านั้น การที่จะเป็นตัวแทนที่ได้รับอนุญาตนั้น ก็โดยการเสนอจากบริแพทย์ที่ปรึกษาเท่านั้น

6. ในความคิดของเรา การมีอยู่ของตัวแทนที่ได้รับอนุญาต ไม่ควรให้การจัดการการรับตั้งครรภ์แทนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่ได้ใช้ตัวแทน เพราะเป็นที่ชัดเจนว่าเป็นเรื่องไม่เหมาะสมเลยหากให้การตั้งครรภ์หรือการให้กำเนิดนั้นเป็นสิ่งที่มีความต่างพร้อยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายปรากฏอยู่ในทางกลับกัน บุคคลใดก็ตาม (รวมถึงผู้มีวิชาชีพทางการแพทย์) ซึ่งจัดการการรับตั้งครรภ์แทนแก่

คู่สมรส และบุคคลที่ไม่ได้รับการอนุญาตให้กระทำการดังกล่าว ถือว่ามีความผิดทางกฎหมายโดยไม่ต้องคำนึงถึงว่ามีการดำเนินการเพื่อผลกำไรหรือไม่

7. เราตระหนักถึงความยุ่งยากในการที่คู่สมรสที่ต้องการบุตรจะได้มาซึ่งสถานะในการเป็นบิดาและมารดา (วรรค 8.8 และวรรค 8.9) เราเชื่อว่าหากมีขั้นตอนในการวางกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการรับตั้งครรรภ์แทนโดยการอนุญาต โอกาสบางอย่างในการรับบุตรบุญธรรมจะเปิดทางให้กับคู่สมรสดังกล่าว ภายใต้กฎหมายปัจจุบัน เงินไม่อาจถูกเปลี่ยนมือได้ในขั้นตอนของการรับบุตรบุญธรรม แต่อย่างไรก็ตาม มารดาที่รับตั้งครรรภ์แทนคาดหวังว่าจะได้รับการจ่ายเงินจากบริการดังกล่าว ในความคิดของเราการจ่ายเงินใดๆแก่มารดาที่รับตั้งครรรภ์แทน จะต้องไม่เป็นอุปสรรคในการที่จะรับเด็กโดยคู่สมรสที่ต้องการบุตร

8. หากข้อเสนอแนะของเราเป็นที่ยอมรับ เราเชื่อว่า เป็นการไม่เหมาะสมที่จะให้ข้อตกลงเกี่ยวกับการรับตั้งครรรภ์เป็นข้อสัญญาที่ไม่ถูกกฎหมาย (วรรค 8.19) และในภาวะเช่นนั้น ศาลควรจะมีอิสระในการพิจารณาเป็นกรณีๆ ไป โดยเหมาะสมหากได้มีการเลือกเช่นนั้น

9. เราไม่เชื่อว่าความคิดเห็นของสาธารณชนได้ถูกบ่มเพาะจนสูงงอมในประเด็นของการรับตั้งครรรภ์แทน ซึ่งสิ่งนี้ได้ปรากฏออกมาเป็นที่ประจักษ์เมื่อปีที่แล้วนี้เอง ดังนั้น เราจึงคิดว่าเป็นการเร็วเกินไปที่จะมีการตัดสินใจครั้งสุดท้ายในทางหนึ่งทางใด เราหวังว่าจะมีโอกาสในอีก 2-3 ปีต่อไป ที่จะได้รับทราบว่าความต้องการจะไปในทิศทางไหน ไม่ว่าตัวแทนนั้นจะพร้อมสำหรับการดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการหรือไม่ และไม่ว่าผลที่ตามมานั้นได้รับการยอมรับโดยทั่วไปหรือไม่ เราเพียงขอให้ มีช่องทางให้การรับตั้งครรรภ์แทนได้รับการประเมินอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่านี้

เวนดี้ กรีนโกรส

เดวิด เดวีส์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นามสกุล : ว่าที่ร้อยโทอิทธิพล เจ้าคูรี
วุฒิการศึกษา : นิติศาสตรบัณฑิต
สถานที่ศึกษา : มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย
ปีที่สำเร็จการศึกษา : 2547
ประสบการณ์ทำงาน : เจ้าหน้าที่วิชาชีพ ระดับ 2 ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
สถานที่ติดต่อ : 26/2 ซอย1 ถนนมณีนพรัตน์ ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมืองเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่ 50200
E-Mail : liccasit@hotmail.com หรือliccasit@gmail.com